

GAZDASÁGI LAPOK

41. szám

Megjelenik minden vasárnap

1907. Október 13.

Vincellért kereselek

azonnali belépésre 10 hold homoki szőlőgazdaság önálló kezelésére. Az illető irni olvasni jól tudó szakértőt külön baromfiéleget előszerzetéssel kezelni tudjon. Javadalmazása évi 800 korona készpénzzel, 1 szoba és konyhából álló lakás, 1/2 öl tiszta természetben, 20 koronával megváltható földterület és 40-50 koronát kitevő mellékjövödelm. Utiköltségre 20 korona. Ajánlatot kér **Dr. Gresznáryk Aladár** gubacsi szőlőgazdasága Soroksáron.

A német birodalmi gazdasági egyetemen a **Vahle Bielefeldi** céget az 1907. június 6-án megtartott düsseldorfi vándorkiállításán **szab. répvágó gépeiért**

az itt felsorolt előnyei miatt:

Páratlan munkamennyiség. Minden nagy- és középbirtokra néve nélkülözhetlen.

Óránkint végez:

80-100 mázsát — közli hajtással.
160-200 mázsát — motorhajtással.

Sima metszés épszerű szeletekben, teljes szerinti méretekben. Semmi nedvesség. Fényes bizonyítványok kiváló gazdáktól és a Halle és Münsteri kísérleti állomásoktól. Sok kifutetés. Árakat tudakozásra közli.

Grabe & Vahle gazd. gépyára Bielefeld, Westfalen.

Szuperfoszfátot,

**= Stassfurti kainitot, =
Stassfurti kálitrágyásót**
40% káli tartalommal, továbbá mindennemű egyéb műtrágyafélélet

azonkívül rézgáliczot (98-99%) elismert kifutó minőségben legolcsóbban szállít a

HUNGARIA műtrágya-, kőszén- és vegyipar-részvénytársaság
Budapest, V., Fűrdő-utca 8. szám.

Őszi trágyázáshoz a

Thomassalaklizt

es illag védjeggyel

helyesen alkalmazva, min- den növénynek legjobb és legolcsóbb fosztorvas mű- trágyája. — Kivánatra szak- munkákkal és áraján- lalattal készségesen szolgál

KALMÁR VILMOS
Budapest, VI., Andrásy-út 49.

Thomasphosphatfabrikon G. m. b. H., Berlin, magyarországi vezérképviselető.
Óvakodjunk a hamisítottoktól és figyeljünk a védjegyre! **Minden zsák ólomzárval és tartalomjelzéssel van ellátva.**

1900. évi párisi világi kiállításán „GRAND PRIX”

KWIZDA-féle korneuburgi marha-táppor

Étrendi szer lovak, szarvasmarhák és juhok részére.

50 év óta a legtöbb istállóban használatban étvágytalanság, rossz emésztésnél, a tej javítására s a tejelés fokozására.

Egy doboz ára K 1.40, fél doboz 70 fillér.

Kwizda-féle korneuburgi marhatáppor csakis ezen védjeggyel valódi.

VI., Király-utca 12. szám.
VI., Andrássy-út 26. szám.

Főraktár: Török József gyógyszerész, Budapest.

Sertés-eladások és vételek

legjobban és legpontosabban eszközöltetnek, sovány, ugy hizott állapotban **URL REZSŐ** sertésbizományosaival Budapest, VIII., Bértocsi-utca 12.

Telefon: 97-05 interurbán. Felvilágosítással készséggel szolgál.

CLAYTON & SHUTTLEWORTH

Budapest, Váci-körút 68.

Által a legújításosabb árak mellett ajánlatnak:

Locomobil és gőzcséplőgépek,

szalmakazalozók, járgány-cséplőgépek, löheré-cséplők, tisztító-rosták, konkolyozók, Kaszáló- és aratógépek, szénagyűjtők, boronák,

szervetőgépek, Planét Jr. kapálók, szecsekavágók, répvágók, kukorica-morzsolók, darálók, őrlőmalmok, egytámasz asztal-ekék, 2- és 3-vasú ekék és minden egyéb gazdasági gépek.

Gazdák Biztosító Szövetkezete

Budapest, VIII., Baross-utca 10. szám,

Alakult 1900.	Biztosítéki alap:	Alakult 1900.
Alapítványok a kormány hozzájárulásával	1,970.340.— kor.	
Tartalékok	784.760.16	
	Összesen: 2,755.104.16 kor	
1901. évi fölösleg	90.349.— kor.	1904. évi fölösleg
1902. —	59.782.28	1905. —
1903. —	108.331.73	1906. —
		30.243.65

Biztosításokat elfogad tűz- és jégkár ellen, ugyszintén az ember életére, különféle módozatok szerint.

Az üzlet-eredményben a biztosított tagok díjarányukban részesülnek és az 1901. évi üzlet-eredményből ugy a tíz-, mint a jégkár ellen biztosítva volt tagok 4 százalékos díjvisszatérítést kaptak.

Az 1902. évi üzlet-eredményből a biztosított határozott tartalékba helyeztetett. — Az 1903. évben a jégkár ellen biztosítottak 4% os díjvisszatérítést kaptak. — Az 1904. és 1905. évben a jégkár ellen biztosítottak 2-2% os díjvisszatérítésben részesültek. — Az 1906. évben a jégkár ellen biztosítottak, kik 5-10 évre adták fel biztosításukat, 5% engedélyben részesültek.

Biztosítási ajánlatok benyújthatók közvetlenül vagy a képviselők közvetítésével. Nyomatványokkal és felvilágosítással minden irányban készséggel szolgál **az igazgatóság.**

Pályázatokhoz csak bizonyítványmásolatok csatolandók. Eredeti bizonyítványok elvételéért a kiadvivatalt nem vállal felelősséget.

KIS HIRDETŐ

Kis hirdetések ára: minden egyes sző 4 fillér, csak oly levelek továbbíthatnak, melyek a szilikesg postabélyeggel ellátva küldetnek be.

Alkalmazást keresők.

Az alsóvezetkei

m. kir. tejjgazdasági telepen f. évi októb. hó végéig 15 tejjmunkás tanuló fejzei be a tanulmányokat, kiket tejjszövetkezetek és uradalmak részére mint tejjmunkásokat az iskola vezetője megeligen ajánl. Közélebbi felvilágosítással szivesen szolgál a m. kir. tejjgazdasági telep vezetője Alsóvezetkein.

32 éves

ev. ref. vallású, kiscsaládú, gyakorlati oklevéllel, 12 évi gyakorlattal bíró gazdasági ügyek, mellobbi belépésre gazdasági állást keresek. Cím: Sebő István, Szécsény (Nógrádm.).

M.-Óvart jó eredménnyel végzett okl. gazda intézetben kézett modern berendezéssel uradalomban

gyakornoki

állást keres. Szives megkeresések Steiner Ferenc, Izsza, Komárom m. zsidóudvar.

37 éves,

ref. vallású, családú, jeles oklevéllel bíró gazdasági októb. 1-re állást keres. Kéri az intézeti gazdaságok minden ágát, ezenkívül a gőzmozgató, könyvvezetést, szőlőszelést, borászatot; józan életű, megbízható. Szives megkeresések a kiadvivatalt kikérnek 1027. szám alatt.

Intézői állást

Keres 81 éves, nős, családú, keresetény gazdasági, debreczeni földművelésiskolát jelesen, gyakorlati gazdasági vizsgát jó eredménnyel tette le. 12 évi gazdasági gyakorlata van nagyobb gazdaságból. Az összes gazdasági teendőkben teljes jártasságú. Nővénytérmeles, állatorvnyesztés, hízalás, lehenésztés, szőlőszel, könyvvezetésben stb. jártas. Az állást bármikor elfogadhatja. Szives értesítést kér: Taktics Bálint gazdasági, pta Kutas, Kertész (Aradmegye).

Mellobbi belépésre ajánlkozom segédintézői

oly uradalomba, ahol fáradságot nem ismerő szorgalmam és beületes magaviseletem alapján szerény, de biztos jövedelm volna. A keszthelyi gazdasági tanintézetet 1903-ban, a sárvári tejjgazdasági egy éves tanulmányomat 1906-ban végeztem, gazdasági gyakorlatot pedig három gazdaságban szereztem. Ugy tanintézői, mint szolgálati bizonyítványaim a lehető legjobbak. 26 éves vagyok. Iz. vallású, 4 német nyelvet birom szóban és írásban. Az állást próbáidőre is elvállalnám. Hirschl Ferenc Zságráb, Ruzična Ulica 1. II.

Isppánek

ajánlokókat bérlet megváltásáért novemberre 47 éves, ref. vallású, földművelésiskolát végzett, szorgalmas és igen erélyes egyén. Teljes megbízhatósággal kitűnő bizonyítványokkal igazolhatja. Iródat munkáit érti. Jelentke Zala-megyében hét évre egy helyben szolgál. Címre a kiadvivataltban 998. szám alatt.

Földművelésiskolát

és 4 polgári végzett, román kath. vallású, 39 éves, nős egyén, aki 8 évig egy nagy birtokos gazdaságban volt, részint irodai, részint gazdasági teendőket véggezte, állást keres. Szives megkereséseket kér Sándor Vilczek Szász, Pejtermege.

Betöltendő állások.

Keresetiek

gyakorlott szeszgyárvezető, ki egyuttal gépész és kovács. Gazdaságban is lenne elfoglalt. Ajánlatok fizetési igényük megjelölésével szeszgyár 1082? ezmen a kiadvivataltól intézendők.

Erdővéd keresetiek.

Pályázatra a fizetés megjelölésével Adler László (Lofalu, u. p. Bártfa) címre küldendők.

Kovács

keresetiek, ki lovakat jól tud vasalni, mindenféle gazdasági eszközök javítását jól érti. Fizetése: 480 kor. késszépén, 4-88 hl. t. buza, 1968 hl. roza, 28 kiló só, 385 l. tej, 4 ál botla, 1 dró 2 éves disznó, 2 hold tengeri föld, 1/4 hold vadményföld. Tartozik a fizetéséből az egész éven át egy segédet tartani. Ajánlatok bizonyítványmásokkal Mellősegek Gróf Stubenberg József ur székelyhídi uradalom szántártól hivatalához küldendők.

Szántartásági segédintéző.

Méltóságos gróf Stubenberg József ur székelyhídi uradalomban azonnali, esedéig későbbi belépésre keresetiek egy jól számolni tudó, szel és gyors írásművelő, üzleti levelezésben és számvitelben kellő jártassággal s a német nyelvet is tökéletesen bíró, nőlen fiatal ember. Évi fizetés 1000 kor., szerényen bútorozott szoba, 8 m. hízalás. Bizonyítványmásokkal felszerelt folyóművelő, melyek vissza nem küldetnek, az uradalom szántártól hivatalához intézendők.

Főkereszt

január 1-én, esetleg előbb is történhető belépéssel főkereszt az alkalmazást nyerveit egy főuri uradalom dísz-, angol- és konyha-kerteszetében. Teljes szakkeresetességgel bíró, pályázati szándékok fordulatlan masolati bizonyítványokkal (melyek vissza nem küldetnek) az uradalmi igazgatóságához Dégh-ré u. Lapsány, Veszprém m.

Pályázat.

Idősebb Wesselényi Miklós báró ú. ex cello: ezidjára görönsói uradalomban egy szőlőkezelési állás betöltendő folyó évi okt. 15-én, 380 kor. fizetés és teljes ellátás mellett. Vinészellésiskolát végzett, szőlőművelés, grümfelületlen-észéshez értő, több évi gyakorlati bíró nőlen egyéneket bizonyítványmásokkal küldjék Pékusz József uradalmi főerdész urnak, Nyírsíd, Szilagyimegye.

Segédintézői állás

töltendő be f. évi november hó 1-ére a terekasendési bérzardaságban. Javadalmazás évi 600 kor. és teljes ellátás. Néhány évi gyakorlati bíró, nőlen, izraelita vallású, gazdasági tanintézetet végzett pályázók okmánymásokkal felszerelt ajánlatukat Klein Jenő Babocsa, Somogy m. címre küldjék be.

Gazdasági segédintéző

nőlen, magyar, német és tót nyelven jártas, törvényben előtti magasabb képzettséggel s némi gyakorlati jártassággal felvéteik. Évi fizetése 1200 korona, szabad lakás, fűtés és villáttal. Sajátkezűleg írt folyóművelő nyelű bizonyítványmásokkal együtt, melyek vissza nem adatnak, nagymélt. Stummer Agóth báró t. Jászajgazgatóságához Tavarnok, u. p. Nagytapolcsányi intézendők.

16 első díjjal és ezüst éremmel kitüntetelt

KÁLLAI LAJOS

motorgyárban

Bpest VI., Gyár-u. 28.

A legbizalmas VI., Gyár-u. 50. a régi hűtőszobák benzínloomból célszerű-készletek kaphatók.

Teljes jótállás kintudó cséplésért:

Ezen motorok minden gazda hatóság engedély nélkül használható, számszámolásos tanak készíti.

Hesznált gépeket becsereleltetnek.

10-12 órák részlete. Árjegyzék ingyen.

Kitűnő KÁLLAI-féle motorcséplő-készletek bizonyítványok tanácsa szerint kitűnő sikerrel működnek az ország minden részében, többek között: Ház, Kemény József urnál Maros-Nemúri, Zovéfalvi Zoltán Dánis (Gölpén urnál N. Enyved stb.

Telivér bérnáthegyi

kislopatolt 8 hetes kutya kölykökre előjegyzést decembertől kezdve elfogadok, továbbá előbbi fészből maradt egy db. fél éves bérnáthegyi kan kölyök eladó Balogh Viktor intézőnél, Podluzsány-pusztán, Balassagyarmat mellett, Nógrád megye.

FIEDLER JÁNOS

LENFONÓGYÁRA KOMÁROM.

Vesz nyers lenkőröt szál nyereshez, valamint kaszált és géppel csépell lenszalmátettség szerinti mennyiségben és elv. eredeti (pernau) orosz lenmagot.

Nádfedélnek kevés nád.

A nád hossza 200—300 cm., a kevésnek körzete 50 cm. 100 kévéje 19 korona. Egy koosrakomány 1800—2200 kévét tartalmaz. Kivánatra szolgálnak bérmentesített szállításra szülő ajánlattal is. Reitzer Lipót és Tsa Szeged.

Eladó

4 ár 3 éves tiszta vérű bérni ázedekelt számfellett tehén. Megkereséseket Báró Kemény Árpád ur birtokkezelő Osombord, u. p. Nagy-Ényved.

Bonyhádi

friss fejős-tehenek és tenyész-bikák jutányos áron kaphatók minden héten kedden, szerdán és csütörtöki napokon. Itálók Kispesten, Úlló-út 24.

Telefon: Kispeszt 1.

Levél- és sürgőnyom: **Flaschner Sándor** tehénkereskedő Budapest, Ferenc-körnt 40.

Angol emdeni libák Pekingi kacsák Sárga orpingtonok Fehér orpingtonok kaphatók Nagybesztereken

Reitter Oszkár

főkapitány

Állami nagy arany-cserevel és számos I. és aranybóví díjjal kitüntetett, több éven át szolgálatban. Különösök: Árad, Budapest, Bécs, Bologná, Kovrin, Nagybesztereken, N. Gyárud, Szenta, Szalmát, Szabadka, Páncsoz, Pancsoz, Temovár, Veszprém, Zenta.

Világított szeszedalom 18 államban

Stádel-Torkos földmértaliga

kapható Stádel gyárában, Győrött.

A jutakévekötél 1908. évre

legelősebben DOBRÓVITS LÁSZLÓ-nál kévöltőtyágy Pozsony-Ligetfal. Napunkénti gyártmány 60 ezer ár.

GAZDÁK figyelme!

50% olcsóbb, mint bármely más világító anyag a **pyroleum** világítása.

A pyroleum szagtalan, nem füstöl, nem gyúlékony és már több ezer uradalomban bevezetett. Számos elismerő levél nélm betekinthető. Próbaküldemény 2 korona utavét. Mellott. Kivánatra prospectus ingyen és bérmentve

Degen Jakab

BUDAPEST, IX. ker., Kőzraktár-utca 28

Pannonia szálloda

BUDAPEST, VIII., Rákóczi-út 7. sz.

Az ERDÉLYI KERESKEDELMI TÁRSASÁG FODOR és TÁRSAI megbízásokat elfogadnak jármos ökrök, tinók, sertések, juhok, lovak és egyéb tenyész- vagy használati állatok beszerzésére és azokat felelősség mellett gyorsan és jutányosan direkt forrásból közvetíti.

Cím: Erdélyi Kereskedelmi Társaság, Kolozsvár, Szentegyház-utca 2, Telefon: 311.

Frágyalészivattyúk

és esapok, valamint minden nemü más szivattyúk legjobb beszerzési forrása Győző Béla és Társa szivattyú- és fecskendő-specialisták

Budapest, V., Báro Acél-u. 3. a Vigi. ház többszomságában

Szeváparatorok, hűtőköszülékek, Kőpülők stb. KLEINER és FLEISCHMANN Vas- és fémáruhároló MODULIN BECS mellett. Árjegyzék ingyen.

Könyvelés.

Az egyszerű és kettős gazdasági könyvvitelben perket, fűgellen, idősebb, gazdasági ismeretűek bíró könyvelő állássalja gazdasági és uradalmak könyvelésének berendezését, vezetését és mérlegszűrés lezárását, mindentit az adott viszonyokhoz és kívánalmakhoz legelőszertűben alkalmazva. Bizalmi küldetéseket, rovanosolást, leltározást és a megvő könyvek felülvizsgálását is hajlandó teljesíteni. Honorárium részleteit, Szives megkereséseket a lap kiadvivataltól kikérnek. Könyvelő 1087? jellege alatt.

GAZDASÁGI LAPOK

MEZŐGAZDASÁGI HETILAP.

Alapította KORZIMOS LÁSZLÓ
1849-ben.

VEZÉRELV. Hosznok mesei gazdaságunkba helyes irányokat.

ELŐFIZETÉSI FELTÉTELEK:	
Egész évre	16 kor.
Fél évre	8 "
Negyed évre	4 "

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, Múzeum-körút 7. sz.
Az „Állattenyésztési és Tejgazdasági Lapok” ingyen mellékletével.
A lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőséghez, az előfizetési és hirdetői résznek a kiadóhivatalhoz czímenődök.

HIRDETÉSEKET
a lap kiadóhivatalán vessz fel.
Árjegyzék ingyen és bérmentve.
Hirdetési mellékletek júniusban fogad-
lataak el.

Az e lapokban foglalt cikkeikért minden utánnyomást jog fenntartva.

Kéziratokat a Szerkesztőség nem ad vissza.

Telefon: 623.

TARTALOM.

Szemle. — y.	738
Tárcza. Epizódok egy uradalmi írónk előlöl. — y. s. —	738
Nágyurán buravagomna. — Székelys Életem. —	738
Csárdogai lovól. — Fehér Zoltán. —	731
A legújabb és előmozdítottak és szállítási szögáldá- ban. — Helt Lajos. —	731
Beteg borok javítása, átnevezése törökülön át. — Bailly.	732
Az amerikai takarmányoronyok (silók). —	733
KÖZLEMÉNYEK.	733
Az egyszerű Gazdasági Számaitársulat lemerítésé- hez. — Ormány János. —	733
Kérdések és feleletek.	733
Kérdésök: Magher. polyás mint takarmány. K. J. Szőlőörök, mint jóváhagyás takarmány. — Nagy- forgomgy arányosítás. R. A. — A csodálatos és az aprósági változás. E. F. — Mállyanyereg számarla. E. F. —	733
Feleletek: Feltételek lehetnek takarmányosítás. C — Vadgesztenye értékelés. S—J—f. — Fülkények a piactáron. Kádassza Gyula. — Baloncsók lid ápiszéhoz. Szerk.	733
Hírek.	734
Apró szakközlemények.	735

Előfizetési felhívás.

Tisztelettel felkérjük azon t. olvasóinkat, a kiknek előfizetése szeptember hó 1-vel lejárt, hogy azt megújítani sziveskedjenek, nehogy a lap expedicióijában zavarok támadhassanak.

Előfizetési árak:

Egész évre	16 korona.
Fél évre	8 "
Negyed évre	4 "

**A „Gazdasági Lapok”
kiadóhivatala.**

Tisztelettel értesítjük t. előfizetőinket, hogy a „Gazdasági Lapok” idei évfolyamának 1., 2., 7., 8., 9., 10., 11., 15., 16., 17., 18. és 19. száma teljesen elfogytak, s így megkereséseknek e számokat illetőleg eleget nem tehetünk.

A kiadóhivatal.

SZEMLE.

(Nyár októberben. — A problematikus vetések. — A czukorrépa keveset nyom a mázsán. — Nagy árnyatadás a vidéki állatpiacokon.)

Fölségs nyár októberben! A vastag szövetű ruhák félrekerültek ismét és csak nyári vékony ruhában lehet elviselni a nap forró sugarait. Porzának az utak, s a vetőgépek is porfelhőkben járnak. Zöld vetés? Minél kevesebb! Elvéte látható egy-egy complet tábla, a leg-

többje foltos. Azok a gazdák, a kik korán vetettek panaszkodnak, hogy sok megtaplósdott üres szemet találnak a földben. Ez valószínű is. Már pedig nem tréfa most a drága vetőmagot a földbe tenni, és azon eshetőséggel számolni, hogy még ki sem kelve elpusztulhat. A gazdák zöme sokáig túrtóztette magát és nem fogott a vetéshez. Jó része előkészítette a földjét, de október hóban már hozzáfogott a vetéshez. A hol lehetséges ott vetnek is most már, ugy számítva, hogy egyszer már mégis csak megjön az eső, és jó ha akkor az eső a földben találja a magot. Igen, de sok vidéken oly imminens a szárazság, hogy a földbe sem lehet akasztani az ekét. Ezek az ország közép részén. A legnyugatibb részben azonban még esőt is kaptak, ha Fiume mint földművelő terület szóba jöhetne, ott felhőszakadás szünetlen esett. Ámde az ország tizenkilenc-husadrészében csak fujtak a déli meleg szelek, melyek rendszerint esőt szoktak hozni, most azonban ezek az esők teljesen elmaradtak. Biztos az most már, hogy Szecseonak immár két heti uralmával van dolgunk. Az afrikai meleg tódul fel észak felé, s kitudja, hogy hol áll meg? Véges elménkelzet azt ugy fogjuk föl, hogy ez a déli meleg szél eltolja a telet is, messze-messze! Mert hát a hidegnek ezt a sok meleget meg kell előbb emésztetnie, mire urrá lehet. Meglátjuk, hogy így lesz-e?

A börze ezt az állapotot nagy áremelkedéssel fogadja, mert nem vár tőle. De a börzét nemcsak ez, hanem a buza világpiaczi ármerkődése is nögatja fölfelé. New-Yorkban már 40 frt 50 kr a buza ára. Ez az igazi ok; a klimatikus viszonyok még mindig nem esnek sulyosan a latba, mert ha az ősz melege hosszantartó talál lenni és az epedve várt eső is megjön még időjében, akkor az a ki későn vetett még jobban járhat, mint az a ki nagyon iparkodott.

A czukorrépa termelők azonban vakarhatják a fejüket. Egyrészt beletörök sok repájuk szedés közben, másrészt 25—30%-al kevesebbet nyom a répa a mázsán, mint nyoma akkor, ha meg lenne a természetes nedvessége. Ez a mi repaeladási rendszerünk az oka mindennek. Mi repát adunk el a czukorgyárasnak és nem czukrot. Franciaországban a termelők czukrot adnak el a gyárnak. Nálunk valóságos játék ez az időjárással, amely mindig a gazda káraira megy. Ha szárazságban szedi a repát, akkor veszít a sulyon, ha nedves időben, akkor nagyok a levonások a mázsán. Egy kutya!

De mit mond ehhez az időjáráshoz a szénkereskedők syndikátusa? A nagy fogyasztó

közönség rémülettel nézett a tél elé. A szénkereskedők horrend árakra emelték a szén árát és ehhez emelkedett a fa ára is. Jőjön most egy enyhé tél, és micsoda árdepresszió lehet szézen fában! Ettől tartanak a szénkereskedők is, mert porosz szentet nem adnak, más képen csak ugy, hogy ha 3 évre kötik a vevők! A vevők ebbe a csapdába persze hogy nem mennek bele. Bolondok is lennének.

Az állatpiac egész vonalán beállott az árdepresszió. A rossz takarmánytermés következtében, az állattulajdonosok dobják a piacra állataikat. Az őszi legelők kisluték és most már a téli takarmányzás következik. Igen, de a szalás takarmány nagyon kevés, az abraktakarmányok pedig rém drágák. Üzleti törvény az, hogy ha sok a takarmány akkor drága a marha, és megfordítva. A vidéki vásárokon olcsó a szarvasmarha, a juh, a sertés. Hogy példát mondjunk, olyan juhokat, a melyeket három héttel ezelőtt 16 frtért vettek páronként, most már csak 11 frtért veszik. Így van ez a marhákkal, és főleg a növendék marhákkal, — a sertések ára 50%-al esett. Bécset elárasztják ugynevezett legelőn hizott marhával, a mi nem más, mint sovány marha, melynek hízalására senki sem vállalkozik. Ehhez járul az, hogy a szerbiai marhát is Bosznián át csempeszik. A két hét előtti piacon 1000 darab marha volt bosnyák marha néven és egy hét előtt 150 darab. De leleplezték a csempeszetet és most utját szegik. Még csak az kellene, hogy a szerb marhával is, még inkább nyomják az árakat, mint a hogy a helyzetnél fogva ugyis súlyednek. A családott kisgazdák egyelőre visszahajítják marháikat a vásárokról, hogy később még olcsóbban veszteségek el. A kinek van mit hízalni, az vehet olcsóan békéni való marhát, — de hogy hizott marha annak idején olcsók nem lehetnek az valószínű, mert kevés gazda engedheti meg az idén magának azt a fényűzést, hogy sokat hízaljon.

Meg van a kiegyezés! Ez most már biztos! 10 estendőre a közös vánterület megmarad. Ennek örülnek az osztrák iparosok, de örülnek a magyar gazdák is. Ellenben haragszának az osztrák gazdák és a magyar iparosok. Nem ismerjük a kiegyezés tartalmát. Tehát még meg nem ítalhatjuk; de föltételezzük kormányunkról azt, hogy jól megvédelmte Magyarországot érdekeit. Mi kimondjuk egész nyílt bátorsággal, hogy egy gazdasági harczó el időszerint nem került. Iszonytató romhalmaz a gazda existenciának lett

A föld jó megmunkálása a gazda jólétének alapja!

A legkíválób gyakorlati gazdak által vívmányának nyilvánított legújabb

Jurenák-féle ekék

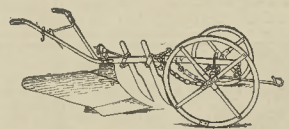
elzárható, míaltal egyenlő mélységű szántás biztosítható. Munka közben is bármely fekvésű talajon pillanat alatt le- vagy felállítható. — A kétesoroslyás eke munkaképessége kétszer annyi, mint más egycoroslyás ekéé. Járása oly biztos, hogy vezetni teljesen felesleges.

Nehéz vagy könnyű talajra egyaránt használható.

Kizárólagos egyedélárúsító:

Magyar Mezőgazdák Szövetkezeté, Budapest.

Délvidéki gazdáink forduljanak ez irányban a köteleinkben működő Délmagyarországi Mezőgazdák Szövetkezetéhez, Temesvár.

volna ennek következménye, 10 év múlva!!! Az már más! Lehet, hogy akkorra már fejlettebb lesz az iparunk és ki fogjuk bírni a harcot. Most azonban a magyar gazda jelszava nem lehet más, mint Pax! Mi örülnék a kiegyezésnek!

Napkurás buzavetőmag.

A »Gazdasági Lapok« f. évi 13-ik számában fenti czimem közöttett czikkekhez lapunk igen tisztelt szerkesztője azon buzaditást csatlóta, hogy ez irányban megkezdett kísérletezsemet folytassam s a leendő tapasztalatokról e lap hasábjain számoljak be.

Készséggel teszek eleget ezen megítéltelő felhívásnak s bár határozott eredményről első évi kísérletem alapján alig számolhatok be, de határozott eredménytelenséggel sem jart ezen első évi próba, sőt egyes tapasztalatok és észlelésekben felleveéseim tartható voltak beaigazolva látván, bátoroságot veszek magamnak ahhoz, hogy jelen közleményem számára helyet kérek.

Pentidezett közleményemben kifejtettem, hogy a gyakorlati tapasztalatokat megerősítik Erickson a nézetét, mely szerint a gabonarozsda uredójának rohamos fellépést és terjedőfoglalást csakis a vetőmag fertőzött voltával magyarázhatjuk, vagyis a gyakorlat a mycoplasma-elméletet teljesen megerősíteni látszik.

Feltéve tehát, hogy a vetőmagban gombaszéri képződmények: mycoplasma vannak jelen, melyek a vérorozsda (uredo) létrehozói, ha a rozsdával meg akarunk küzdeni, első sorban is arra kell ügyelmünket fordítani, miként lesz lehetséges a betegség tulajdonképpen hordozó stádiumát, melyet még tulajdonképpen nem is ismerünk*, de hollétéit

* Hogy az amyoclogosok Ericksonnak a gyakorlati tapasztalatokon alapuló elméletét megnyerve perhoriskálják, szabadon Sorauer »Handbuch der Pflanzenkrankheiten« jelenleg megjelenő harmadik kiadásának II. kötet 377-378. lapján foglalkozna utalnom. »Nun bleibt eigentlich nur noch eine Möglichkeit der Übertragung übrig, nämlich die durch die Samen. Hier hat Erickson angeknüpft und hat seine Mycoplasmatheorie aufgestellt, die aber bisher wenig Anklang gefunden hat,« majd később: »Um nur eins zu erwähnen, man hat das Mycoplasma noch nicht in den Samen gefunden, was aus Klebahn's und Zuka's Nachuntersuchungen

annal inkább sejtjük, megcsinálni, hogy az uredót, vagyis a kifejlődött betegséget elkorlátozzuk.

Összehasonlítotam a vadon tenyésző növények természetes szaporodását a művelési növények mesterséges tenyészésével s reámutattam arra, hogy a mesterséges tenyészés kedvez a betegség incarnatiójának, miáltal az utódok mindinkább hajlamosítottak az öröklött betegség iránt.

Tamaskodva azon felleveésekre, hogy a rozsdabetegség tulajdonképeni terjesztője maga a vetőmag, tehát ebben a betegség csiráit fel kell tételeznünk, nevezvén azt akár mycoplasmanak, akár egyébnek, feltelevéze továbbá a betegség iránti hajlamlann generációról generációra történő átöröklését, bátor voltam reámutálni annak szükségnek voltára, hogy a vetőmagnak igyekezzünk megadni azon kezelést, helyesebben tenyész-körülményeket, melyek a vadon élő növények tenyészésénél ezeknek a betegségek iránti csekélyebb fogékonyságát s ennek átöröklését mozdítják elő.

A betegség iránti csekélyebb fogékonyságot előidéző természeti tényezők közül első sorban is a napfényre gondoltam, minthogy a vadon tenyésző növényeknél azt tapasztaljuk, hogy azok elhullatván amagot, ez hónapokon keresztül is elfekszik a napfénynek kitéve, a míg a bekövetkező nedvesség csirázásra bírja.

A napfény bakteriumölő tulajdonsága különben is ismert tény lévén, feltelevézem, hogy nincs kizárva, ha a buzavetőmagot huzamosabb időn keresztül napfénynek tesszük ki, ugy a vetőmagban sejtelt rozsdasporok elpusztulnak s az ezen magból származó buzavetőmagok rozsdaszedő esetén a betegségtől, mint öröklött bajtól mentesítettek, legfeljebb csupán a közvetlen, vagyis az acidium-sporák által történő primar-infectió következtében kaphatják meg a betegséget, mely fertőzés lehetséges bár be van

hervorgeht. Klebahn hält die von Erickson gefundene Gebilde für ab- oder angeschnittene Haustheorien. Auch die neuesten Untersuchungen Erickson's über den Schwarzrost enthalten so zahlreiche Lücken und Unklarheiten, dass es wohl am besten ist die Mycoplasmatheorie noch vorläufig von der Praxis fernzuhalten, bis durch weitere Untersuchungen eine Klärung herbeigeführt ist. Ich gehe deshalb darauf weiter nicht ein.»

bizonyítva, azonban hogy a rozsdabetegség hirtelen, nagyarányú fellépése és elterjedéseinek egyedül az acidium-ferőzés volna oka, azt algha fogja egyetlen gyakorlati gazda elismerni.

Múlt év nyarán rozsdás szalmájú buzából származó 4 kat. hold bevetésére szükséges magot több héten keresztül ponyván vékonyan elterítve, a nap sugarainak tettem ki, olyként azonban, hogy esténként, vagy borus, csupán időben a magot tető alá viteltem, tehát esőpan verőfényes, napos időben volt a vetőmag a szabad levegőn.

Összel 1 kat. holdat löhetőrésben külön kihajítottam a napifordó buza részére s mellette 1 holdat ugyanoly minőségű, de ezen kezelésben nem részesült maggal veteltem be egy és ugyanazon napon, ugyanannyi vetőmaggal.

Az idei esztendő sajnos egyike volt az általán ismert legnagyobb rozsdabetegségnek s így a napifordó eljárás helyes voltának elbírálására már az első év alkalmasnak mutatkozott.

Itt ki kell tennem az idei rozsdagy jellemzésére, mert bár a rozsdákár a délmagyarországi megyékben mondhatni katasztrófászerű volt, a betegségnek így nagy arányú kifejlődését, az időjárást és a vetések állását tekintve, nem vártuk volna.

Vetéseink első sorban is az idén nem voltak sűrűek, számlában 30-40 százelekkal kisebb volt termésük a múlt événél, dőltek buzáik csak sporadice voltak találhatók egyes bujább foltokon. — Továbbá azok a bizonyos rozsdanevelő ködök, melyekőt annyira rettegünk, nem jelentek meg, májusban és júniusban együttvéve csupán 15 napszámot jegeztem fel, ezekből is mindössze 4 eső volt jelentékenyebb. Tehát mi okozta mégis, hogy a rozsda ezen ország egész csapásává válhatott?

Már május végén láthatók voltak kisebb rozsdafoltok az alsó leveleken, azonban csupán június utolsó harmadában kezdett a baj fenyegető mérvet öltetni, jöhetett, hogy a június 19-iki záporosdőt kezdve a július 3-iki eseményig egy szem sem esett s állandóan derült, meleg, nagyjából szeles időnk volt.

Egyedül azon ténynek tudhatom be a rozsda elhatalmasodását, hogy június második felében egészen 28-ig reggelente igen

TÁRCZA.

Epizódok egy uradalmi irnok életéből.

VIII. Küzdelmes bálózás.

Hires volt az én irnokkoromban a nagy magyar Alföld tiszparti városa, Sz. mesés szép asszonyairól; volt ott szép leány is, nem mondom, de leginkább a vidék, a puszták rózsaszálai voltak szépségükről híresek. Igaz, hogy a mult szemüvegén nézve, minden szépnék látszik, de ha a nyolcvanas évek végén és a kilencvenesek elején e városban bálózókat sorompóba hívni, ők is azt mondanak, hogy fejedelmi szépségü volt Zs. né, bogár fekete szemével, koromfekete hullámos hajával és azt a grace-et, a mivel a táncokat lejtette, csak növelte társalgásának lebilincselő kedvességét. Méltóparia volt deli természet, kedvességben egy szép szőke asszony, F. né, kék szemekkel, ragyogó alabástrom fehér fogorral, mely mintha gyöngyszemekből lett volna alkotva, úgy villant ki a finom metszésü ajkak közül. (Ma már hihetőleg nagymama, sőt — Uram bocsá! — anyás, mert kis leánya volt kettő is). Et nunc venio ad pulcherimam . . . az anyagi szépségü P. néhoz, kinek töré-

keny, leányos termete, nagy kék szeme, nádszál növező volt; a kellem és a baj adtak találkozózt lényeg megalkotásánál, nem hiába, hogy nemesak Terpsichorának volt homlokony csókolt kedvelje, de Pánnak is a zongorán. (Törékeny testében a lélek is az volt, mert később öngyilkos lett (?), mint tudom.) És a többi szépek? Nem folytatom, három a magyar igazság — pardon és gratia fejmenek — de meghaladni a találó és megjelölő epitetonek alkalmazása képességemet, ha mind fel akarám sorolni és leírni a többi szép asszonyt is, mert hisz vége hossza nem lenne. Ott volt (hogy megint csak hámat említsék) a szép N. né, J. né D. né és még sok, sok Nehogy tehát nyelvetem fogyatékossága megsértse őket, csak azt mondhatom, ők még szebbek és sokan valának.

Nem csoda tehát, hogy 18.-ben, midőn a vármegye bálján találkozandó volt e szép asszonysereg, a vidéki leányok anyagi karával, megmozdult a f. irnokok szive és elhatároztuk, hogy tüz-víz, de ott leszünk a balton. Könnyű ezt mondani, de nehéz megtenni ezer okból, melyek két legfontosabbika, a zajló Tisza, mely elválasztott minket Zs. tól, a második a mi öreg tisztartónk, kinek vasakarátánál csak a kínai fal lehetett

valamikor áthághatatlanabb. De hát minek voltunk volna mi öten? Azért, hogy becsapjuk és lefőzzük az öregot, mert hisz köz tudomású az irnoki körökben, hogy sok irnok tisztartót gyöz.

A meghívókat jó korán megkaptuk és így volt időnk magunkat ekvipirozni, a mi nem a pénzem mult, már az én irnokkoromban sem, mert hisz az volt a legkevesebb. Tengeri bevásárlás, mustra malac eladás, adófizetés alkalmakkor be-beküldött az öreg Sz. re és ilyen alkalommal történtek a nagy bábi megrondolések. Frakk! — ez volt a leggyetőbb és legrágább kérdés; de hát miért lett volna Czukkermann szabó oly jó szívü, ha nem azért, hogy adjon szép zsoza és egy kis »hoszszukás papiroskára« frakót. Ez embernek vagy enélkének (?) tartozom azzal, hogy kijelentsem, miszerint ily »papiroskát« nagyon kevés emberrel iratott alá, úgy gondoskodván, hogy a ki bálózik, az majd csak »kihálóza« egy kis hozományú leánykát s akkor lesz frakkfizetés, mert hisz előbb 160 forint fizetésből merész lett volna még remélni is; ha csak egy-egy ispáni kinevezés meg nem lepelt valakit, de hát az már akkor is fehér holló számba ment. Szóval, lett frakk! Lakkot pedig kikurizáltunk a cs. i szeszter szép leányai révén, a klakkot pedig »elv-

Különlegességi gyár!
GARVENSWERKE
 Központi igazgatás
 Bécs, II., Handelsplatz No. 138.
 Városi mintaraktár: Garvens W
 Bécs, I., Schwarzenbergstr. 6.

Szivattyrak és Mérlegek

erős hatmakot jelentkeztek s mihelyt a nap felkelt, azonnal igen melegen sütött ki, tehát a rozsdá terjedésére kedvező mindkét tényező : a kellő nedvesség és meleg megadatot, ugy hogy még a legrikásabban álló, ligetes vetéseket is teljesen ellepte a rozsdá. 28-ától kezdve a hatmakot teljesen elmaradtak s július 1. és 2-ának 30 R fokos melege madáreléséggé aaszta a búzákat.

A napfűrés parcellán a rozsdá szintén fellépett s bizony általában rozsdás volt az, de határozottan kevésbé volt rozsdás, mint a mellette levő nem napfűrés parcella, mit igazolhat Grabner Emil ur, a magyarvári m. kir. növénytermelési kísérleti állomás helyettes vezetője is, ki a nélkül, hogy tudta volna, melyik a napfűrés parcella, ezt a mellette levőnél határozottan kevésbé rozsdásnak ítélte.

A hűtés és megszorulás a napfűrés parcellát sem kímélte meg, azonban mégis teljes 3 kgal magasabb volt ezen parcella termésének hektolitersúlya a nem napkúrás ellenőrző parcellán termett búzáénál.

Az aratás és cséplés eredménye a következő :

Termett szalmában : Napfűrés 20¹⁸/₁₈ kereszt. Ellenőrző parcella 22¹⁸/₁₈ kereszt. Cséplési eredmény : napfűrés 611 kg. ellenőrző parcella 479 kg ;

vagyis bár a napfűrés buza szalmában csekélyebb termett adott, szemtermése 132 kgal volt magasabb az ellenőrző parcella termésénél, tehát míg az ellenőrző parcellán minden 18 lévő keresztre 21-7 kg. szemtermés esik, addig a napfűrés keresztienként 29-3 kgal fizetett.

Tekintve azt, hogy a napkúrás buza is megrozsdásodott s megszorult, bár, mint látni látuk, nem oly mértékben, mint az elle őrző parcella termése, valamint a termettöbbltet is csupán 27 százalékát képezi az ellenőrző parcella hozamának, ha a napfűrésdés a rozsdától teljesen mentesítette volna búzákat, úgy a termettöbbltetnek is nagyobbnak kellett volna lennie, mert normális évben 21 kereszt buza legalább is 8 mmáza szemtermést adott volna, minthogy azonban az ezen parcellák közvetlen szomszédságában az ezekkel egy és ugyanazon napon vetett diószegi buza 550 kg., rábaközi buza 532 kg.,

vöröskalászu buza 440 kg. termett adott, vagyis mindegyik kevesebbet termett a napfűrésnél, lehetetlen elzárkózni azon feltevés elől, hogy a napkúrás búzáknak minden közvetlen egymás mellett fekvő parcellákalszomben mutatkozó, bár nem jelentékeny termettöbbltet a napfűrés kezelésben nyer magyarázatot s a további kísérletezés talán meg sem lesz meddő munka.

Látván, hogy csak felsikert értem el, kezdem kutatni ennek okai után.

Első sorban is abban vélem találni a siker kétségessé voltát, hogy amugy is rozsdásév lévén, az első generáció rozsdamentesítésére talán nem volt elegendő az első évi napfűrésdés s csak több ivadékon át folytatott ilyen kezelés utján fogunk az örökölt hajlamtól mentesített anyagra szert tenni.

Továbbá az első évi kísérletre felhasznált búzá a cséplés folyamata alatt, tehát az asztagból csépelve tettem ki a fénysugaraknak, vagyis ha a mycoplasma-stádium folytatását képezi az uredo vagy a teleuto alaknak, ugy nagyon valószínű, hogy a mycoplasmák inkább képesek a nap sugaraiból elzárt asztagban fejlődni, mint akkor, a midőn aratás után nyomban kiesépelem s a napra kiterítem a magot, minthogy az intenzív napfény száraz időben a gombaképződést gátolja.

A napkúrás parcella termésével ezidén már ekként jártam el, vagyis az aratást közvetlen a cséplés és naprátétel követte.

Nem szől-e a napfűrésdés mellett a régi gazdák azon praktikájá, midőn a vetőmagnak használandó búzá lában teljesen megerni hagyják azon feltevésben, hogy ekként egészségesebb s első sorban csiraképesebb vetőmagra tesznek szert ?

Újabban ettől már mindinkább eltértünk, mert tudvalevő, hogy csiraképes vetőmagnyerés czéljalok nem szükséges a teljes beszárítást megvárniunk, azonban nem lehetetlen, hogy ha az érett buza tovább áll lábán a nap fényének kitéve, már ez által is csökken a rozsdásodás iránti hajlam, bár távol legyen tőlem, hogy ezen kezelést helyesnek tartanám s hogy az utóbbi évtizedek gyakori rozsdákairat azzal magyaráznám, hogy a gazdák ezen régi praktikától eltértek.

Leginkább megerősítette bennem azonban azon feltevést, hogy az első évi napfűrésdés

kezelés nem volt kifogástalan, viszont azonban a kiindulási pontunk helyes, azon véletlen észlelet, a midőn a széruskerben járva a tavalyi kazlak között elszóródott szemekből kelt búzá közeléből megtekintettem, mely »Isten vetette buza«, mint a hogy a nép nevezi, aligal volt rozsdás és bár későbbben érett a többi búzáknál, tehát a hűtés is szengébb korban érte, mint az ember vetette búzákat, mégis teljesen ép, teltszemű magot adott, mely az usance-súlyt eléri az idei 66 kgos átlagos buza minőséggel szemben.

A helybeli parasztagdák beszélk, hogy 1863-ban, az országos aszály idején a buza oly ritka s aprószerű volt, hogy a kasza nem hordta össze s így a legtöbb parasztagda le sem aratta. Öszre sem vetőmagja, sem igazsójáza nem volt a gazdáknak s így leg többben nem is vethettek búzá. 1864 tavaszán egy meleg eső után csodálkozva szemlélték, hogy a tavalyi learatatlan buzaföldekön a kihullott csekély magból sűrű és egészséges vetés fejlődött s így szántás, vetés, boronálás nélkül gyönyörű termett kaptak s olyan kitűnő minőségű búzá, a milyent talán azóta sem.

Ez pedig nem lévén mese, azt bizonyítja, hogy az én »Istenvetette« búzám, mint pedig a paraszok 1864-iki búzája azért adott jó minőségű, mert a vetőmag a természetes tenyészésnek megfelelő tenyész körülmények közé került s így edzetlebb növényeké hozott létre.

Bizonyítja továbbá, hogy aligha elegendő az a egyedül a napfénynek tesszük ki a vetőmagot, de keresnünk kell azt, hogy a napfényen kívül a természetes tenyészés, mely tenyészési azok, melyek a vetőmagból származó buzanövényeket a rozsdá iránti örökölt hajlamtól mentesíteni képesek, keresnünk kell továbbá a módot arra, hogy az ellenállóságot előidéző tenyész körülményeket a haszoncél feloldozása, vagyis nagyobb veszteségek nélkül adhassuk meg mesterséges uton a vetőmagnak.

Az »Istenvetette« buza vetőmagja nem csupán napfény, de éjjeli hűvös idő, reggeli hatmakot, esők s talán fagyoknak is volt kitéve. Ép ezért a napfűrés parcellán termett magot azonnal az aratás után csépltettem s azóta éjjel-nappal a levegőn van, aszaltokon vékonyan elterítve s csupán napról esők alkalmával hozzuk fedél alá, ne.

ből gyűlöltek. Így tehát együtt volt a nevezetes nap reggelén a báli szentháromság. No, most már csak az a kérdés, mikor tudunk megélni az öregőt, mert hogy az eszünkbe mert volna jütni, hogy kocsit kérjünk, pláne kettőt az öregőtől, no, hát az nem létezik. Hogy pedig az öreg, midőn így nagy kirándulást neszelt, az árkosus jelentés aláírásakor ugy megnyomta »véletlenül« (! ?) a tolat, hogy a papir elszakadt és nagy és nagyobb malaczk szercezték az iv egészére, az egészen természetes ; a minél csak az az ekuzáló kifejezés volt meghatóbb, mely az öreg »oga sórénység« elhagyá, hogy : »Ejnye, be kár ! Milyen szépen volt leírva, de nagyon sürgős ! Csinálja meg csak hamarosan még egyszer !« Természetesen újra le kellett írni, a mi másfél órát vett igénybe. Persze, az irnokai türellem végtelenebb volt még akkor, mint a tangens 90°-nál (?), hogy egy jó trigonometriai tanelletel fejtezzem ki magamat. És mivel nagy volt a türelmem, meg lett az írás meg a vacsora, és előálltak az irnokai lovak, melyekre szépen felhelyezkedénk és

Istennek ajánlván mulatni vágyó lelünkét, gyors trappban még szakadóbb hóesésben neki a Tiszának . . . azaz csak a töltésnek, mely elvezetett minket egész a kompig, hol már a révész, az öreg Gábor bácsi, vált ránk és keresztet vetvén magára és elzokogván pár magyar Miatyánkot, sok küzelemmel, de átvitt a zajló Tiszán a sz . . . i oldalra. Hogy ez örült vállalkozás volt (és borsos borralvalóba került!), azt bírálja meg az, ki járt már kompon »nappal« jégzajlásban Szerencsésen partot értünk és innen már husz perc alatt a K . . . s fogaadóban voltunk, hol fűtött szoba és kivásalt frakk várt reánk. Innen aztán csak ugy repültünk a báterembe, hol már faramdi kezdtek a táncosok, mert bizony 11 óra elmúlt, mikor bevonultunk, minden igyekezetünk és sietségünk dacára is. Mikor ott szál friss (?) táncos belépett, nagy örömeire volt az irnok testvéreknek, itt-ott még a női nemnek is. (Hő szerénységgel legyen mondva.) És táncoltunk kivilágos kivirradtig, szőve édes, himes álmokat, melyekből — hej ! — keveset váltott be való-

val az élet. Mikor pedig a bálkirálynóket bandával hazakierítettük, avval a szent ígérelet váltunk meg, hogy aznap este összejövünk »morzsára« a K . . . s nagy termében, ott is voltak. Hej, de jó lett volna addig aludni egyet ! Így is szoltott tonni minden becsületes bálozó ifjú, annyival is inkább, mert hisz vasárnap volt ; de mi nem tehetünk, mert a mi »kedves« öregünk suhaleltiátozt doboltatott vasárnap reggel 9 órára, a Zsurmok szigetére. Ott is voltak reggeltől késő délutáng, tődíg éró hóban tapicskolvá nyilastól nyilásig ; képzelmét, hogy mily jószántunkból. Ha pedig kedves olvasó érdeklődöl, hogy mi az a suhaleltiátozt, légy türelmes és várd meg, míg azt is elmondom egy kis epizód keretében.

Bizony így báloztunk mi két évtizeddel ezelőtt és többet táncoltunk három órai lovaglás után, mint ma a gummi-rádleren bálba hóbó fiatal urak . . . Fuit !

. . . y . . . s . . .

HALDEK magnagykereskedése, József főherceg útja és kir. ténsege udvari szállója, BUDAPEST **HALDEK**

ajánl kitűnő minőségben és jutányos árban biborheremagot, őszi búkkönyt, szőszös búkkönyt, őszi borsót, Szent-Jánosnapi rozsozt, őszi árpát

vesz a legmagasabb napi árban nyulszapuka-, baltaczim-, csomós ebir-, mustár-, fehér here-, lóhere-, luczerna-magot és nyári repcezt

hogy időnek előtte sok mag csirázék ki. Ekként szándékomban kezelni ezen buzát a vetés napjáig s folytatni szándékomban ezen eljárást a napfűrés buzának következő néhány egymásután generációjánál is, hogy az eljárás gyakorlati hasznát illetőleg teljes bizonyosságot szerezhessék.

Gyakorlati haszna eljárásunknak csakis az esetben lehet, ha az első napfűrés ivadékból származó pár évi utántermés napfűrészes által a rozsdáállóság legalább néhány ezt követő, de nem kezelt generáción keresztül megmaradna s így a vetőmagnak évenként csak egy csekélyebb részét kellene napfűrés, jobban mondva a természetes tenyésztési körülményeknek megfelelő kezelésben résztesíteniük.

Ezzel befejeztem volna beszámolóimat a napkuras eljárás első évi tapasztalatairól nagy rozsdáevünk lévén azonban, midőn a gazdánknak sajnos bő alkalmá nyílt ezen betegség és kárteleinek tanulmányozására, szabad legyen még egy némely megfigyelésemről is említést tennem, melyek azon megfigyelést érlelt meg bennem, hogy a rozsd elleni küzdelmet egy az előbbtől eltérő irányban is érdemesnek mutatkozik felvennünk.

Ujabbban külföldi példák után indulva kezdünk mi magyar gazdák is foglalkozni magnevesítéssel s így a magyar buza nemesisével is. A szaklapokban különösen a vetési idény kuszóiban elég gyakran találkoznak hirdetésekkel, melyekben rozsdálló s egyéb jó tulajdonságokkal bíró vetőbuzát ajánlanak egyes termelők.

Sok gazda habozás nélkül kap az alkalmon s különösen rozsdáevőkben, a midőn a gazdaságban termelt buza vetőmagnak nem mutatkozik alkalmasnak, a jobb gazdák hozatnak ezen rozsdáállónak hirdett vetőmagból, vagyis helyesebben oly vidékről hozatnak vetőmagot, a mely vidéken illető évben nem szorult meg a buza. A kevésbé rigorózus gazdák pedig elvették a gazdaságban termelt szorultszemű magot, azzal vizsgálva magát, hogy ha az év részszolgát, úgy ebből is fejlődhetik 80 kg.-os buza, mint a hogyan a gyakorlati tények számos esetben beigazolták.

Hogy ma még határozott rozsdáálló buza-fajtáink nincsen, értvén a rozsdáállóság alatt azon tulajdonságot, hogy bár a betegség megkapja a buza de ennek ellenére a szem nem szorul meg a buza. A kevésbé rigórusz gazdák pedig elvették a gazdaságban termelt szorultszemű magot, azzal vizsgálva magát, hogy ha az év részszolgát, úgy ebből is fejlődhetik 80 kg.-os buza, mint a hogyan a gyakorlati tények számos esetben beigazolták.

Legjobbunk ugyancsak nem legjobb, még jónak sem jó, de legkényelmesebb módnak bizonyul ez, jóllehet minden gazdának módjában áll a gazdaságában termelt, tehát lalajához s az éghajlati viszonyokhoz hozzáfejlő buzáját kiválasztás, nemesis által bőtermőbb, rozsdáállóbbá fejleszteni az egyedül üdvözítőnek hitt vetőmagcsereberelés helyett.

A rozsdáállóság individualis dolog, miről ép rozsdáevőkben győződhethünk meg legkönyebben. Ha ugyanis a legszorultabb szemű kiesépt buzát vizsgáljuk, úgy azt találjuk, hogy bármily elvéve is, de a sok silány között oly szemekre is bukkanunk, melyek tökéletesen teltek s még csak nem

is ráncosodók. Ha tehát a rozsdának ellenállóbb buzát akarunk létrehozni, úgy önként kínálkozik az alkalom erre a legnagyobb rozsdáevőkben, ezen a szorult szemek között sporadice található normális szemek selectálása révén.

Már egyedül a centrifugálás által is eléggé szép eredményeket értek el némely gazdaságban, még inkább hihető, hogy a rozsdáevőkben fennmarzó módon megejtett selectálás haszonnal fog járni.

Hogy azután ezen selectált szemekből származott buzátövek száma, kalászalak-, szín- és bőtermőségre nézve megfelelőek-e, azt a további tapasztalatok fogják megmutatni, mert ezen selectálás még nemesisetnek nem mondható, de ott, a hol ilyenek rozsdáállóságra selectált anyagok már birtokában vagyunk, vagyis a legfontosabb, legvilágosabb szempontból már megtörtént a kiválasztás, talán még sem lesz túlzesh dolog a következő években a többi kívánatos tulajdonságok szempontjából folytatva a kiválasztást, ezen kívánalmaknak is megfelelő s már ab origine rozsdáállóbb s az illető gazdaság viszonyainak megfelelő fajtát előállítanunk.

Talán egyesek erre azt fogják állítani, hogy a jó szemeknek kiválasztása a szorultak közül eredményre nem vezet, mint hogy azon elvéte található jó szemekről nem bizonyítható be, hogy oly buzából származnak, melynek összes magja jól fejlett volt, vagyis a teljesen szorultmagyu kalászokban is található elvéte teljesen fejlett, jól beérett, normális szemek.

Szabadon erre nézve kísérleti eredményeimre hivatkoznom.

Mult év óta az orsz. m. kir. növénytermelési kísérleti állomással karöltve buzanevelésével foglalkozunk. 214 elite tövel indítottunk meg a tenyésztést, tehát ezidén már 214 családnak volt. Ezek közül kisejtetés után elszaporításra fennmaradt 35 család, melyekből ismét 1—1, a család typusát leginkább magán hordozó tövel külön eliteknek törzkönyvezünk s ezeken kívül az idei termésből 87 új elitet válogattunk a buza érese idején.

Ezen 122 elite tövel feldolgozása és törzkönyvezése alkalmával azt tapasztaltam, hogy az egyes tövek magja között a kalászban elfoglalt helynek megfelelőleg nagyság tekintetében bár vannak különbségek, de teltség, vagyis szorultság tekintetében lényeges eltérések nem találhatók s csupán egyetlen egy tőre akadtam 122 között, mely jó fejlett, valamint igen szorult szemeket keverten tartalmazott, ennek azonban nyomban meg találtam magyarázatát, mert az illető háromhajtás tőnek egyik hajtása, miként feljegyzésem igazolta, határozottan kevésbé érett, tehát késői sarjhajtás volt s így a szorult szemek ebből kerültek ki.

A szaporításra fenntartott 35 család magját kimorzolva szintén ugyanezen eredményre jutottam, pedig a családokban már több tövel van dolgunk, melyek nem minden esetben örök meg egyformán a család jellegét (az ilyenek természetesen nem érdemlik meg az elszaporítást), valamint kevésbé értékes sarjhajtásokat is inkább tartalmaznak, mint a besorozásra érdemesített elite tőnek; mégis ezen családoknál is csak szorványosan találtam kevert-buzát, mi szintén egyedül a később érő sarjakban nyeri magyarázatát.

Ugy az elitek, mint a tavalyi elitekből származott családok kimorzolásánál találtam

teljesen ép szemű eliteket, illetve családokat valamint olyanokat is, melyeknek minden magja egyformán megszorult. Hogy az ép szemű családok és eliteket a rozsdá csak úgy érte, mint a szorultszemű családokat, elég utalnom arra, hogy az összes családok egy circa 300 négyzetölgyölény elite kertben voltak elhelyezve, ily kis területen pedig lehetetlen, hogy a rozsdásodás egyes családokat megkímélj volna s így azon tény, hogy ezen nagy rozsdáevőkben néhány család ép szemű magot szolgáltatott, egyedül az illető családok, valamint egyedek rozsdáállóságára, mint individualis tulajdonságára vezethetjük vissza.

Érdekes megfigyeléseket tettem a fehér és vörös kalászu buzának a rozsdáállóság tekintetében tanúsított magatartásáról is.

Tudvalevő, hogy a magyar buzában, mint a tisztavideki és a bánási buzában is kevert fordulnak elő vörös és fehér kalászu egyedek.

Szakemberek úgy állítják, hogy a vöröskalászu egyedek a természohamot befolyásolják kedvezőleg, a fehérkalászuak pedig az örlemény beléréket, vagyis a sikértartalom, illetőleg sikerminőségét javítják. Hogy tényleg így áll-e ez, erre nézve határozott tapasztalatok nem állnak rendelkezésemre, de hogy legelismerhető nevű szakembereink a szaklapok skérések és felletek rovataiban gazdák által feltett azon kérdésekre: melyik bőtermőbb és rozsdáállóbb buza a két különböző színű fajta közül? rendszerint azzal felelnek, hogy a vöröskalászu ajánlják, mint bőtermőbbet s rozsdáállóbbat, arról követhetném, hogy ők erről vannak meggyőződve.

Hogy bőtermőbb-e tényleg a vöröskalászu buza, ezen kértém felelt vitaközni nem szándékom, mert bár adatokkal tudom ennek ellenkezőjét bizonyítani, de tekintve azt, hogy a vöröskalászu bokrosodásra hajlandóbb a fehérnél, nincs kizárva, hogy oly esztendőkben, a midőn a rozsdá nem okoz károkat, többet terem ez a fehér és a kevertkalászu buzánál.

Tiszta vörös kalászu buzát az orsz. növénytermelési kísérleti állomás rendelkezései szerint kezelt kísérleti terükon már két évben vetettem, tavaly 21 kg.-al, az idén 39 kg.-al termelt kevesebbet, mint a gazdaságban termelt, tisztavideki bánási buza acclimatizálódott gazdasági buzánk, mindkét évben a vöröskalászu adta a leggyengébb termést, úgy mennyiség, mint súlyminőségére nézve az összes kísérletezés alatti fajták között.

Ugyancsak kisebb termést adtak a nemesis alatti családok között is a vöröskalászuak, mint a fehérek. Míg az elszaporításra fenntartott 35 család közül a fehérek átlag 11-16-szoros, addig a vöröskalászuak átlag csupán 9-17-szeres maggal fizettek. A legjobban fizető három család szintén fehér, így például a 16. számú fehérkalászu buza 24-9-szeres maggal fizetett, addig a legjobban fizető vöröskalászu 148. számú család a vetőmagnak csupán 14-7-szeresét adta.

A mi azonban a rozsdáállóságot illeti, határozottan állítom, hogy a fehérkalászu magyar buza a vöröskalászuhoz rozsdáállóbb.

Egymásután két rozsdáevünk volt, különösen az idek okozott, mint már említettem, méhetelen károkat, tehát legjobb alkalom volt a rozsdáállóság megfigyelésére s hogy a fehérkalászu egyedek rozsdáállóbbak a vöröskalászuaknál, igazolhatják többen a tomesi gazdák közül, kik szintén tapasztalták ezen

Boroszló Budapest
Kedvezményes árak
és fizetési feltételek.

Elsőrangú külföldi és magyarországi referenciák

**Teljes gőzeke-készleteket
és gőz-utihengereket**

legtökéletesebb kivitelben szállít

KEMNA J. gőzeke- és gépgyár
Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 8. sz.

tényt, valamint azok is, a kiknek ezen jelen-
sége figyelmüket felhívta, az gazdasá-
gukban termelt búzával ugyanezt tapasztal-
hatták.

Míg tavaly 214 életo-között csupán 54
fehérkálászú tövém volt, az idei életo-között
75 fehér s csupán 47 a vöröskálászú, mert
belátám, hogy a vöröskálászú későbbben érik
s így a rozsdadallása már természetből fogva
gyarababb. Hogy az első évben a vöröskálászú
szuká dominánsul eljötték között, ennek oka
egyedül az, hogy habitusra nézve megfelelő
töveket inkább lehet a vöröskálászúak között
találni, vagyis könnyebben találunk egyenlő
szalma és kalászösszetételű bűr, sargyaltól
mentes anyagjaitokból álló töveket s erő-
sebb szálmát a vöröskálászúknál, azonban,
mint az ideai tapasztalataim mutatják, meg-
találhatjuk ezen kedvező tulajdonságokat a
fehérkálászúknál is, ha keressük őket, he-
lyesebben: vadászunk ezekre.

Bár teljes határozottsággal állítom a fehé-
rkálászú buza nagyobb rozsdadallású, azon
szakembereink megnyugtatóra, kik a vörös-
kálászúnak nem tudom, mely alapon adnak
elsőbbséget, egy igen egyszerű kísérlettel szán-
dókozom bebizonyítani állításom alapos voltát.

A kezelésem alatti uraldom veömjema
vörös és fehérkálászú buza keverékéből áll-
ván, az ideai legszorultabb szemű cseleptől
buzából néhány száz teljesen kifogástalan
telt szemet selectáltam ki. Annymra gyakor-
lott nem vagyok, hogy a buzaszemről itelve
megjelölhetném, vörös vagy fehérkálászú tőtől
származott legyen az illető szem, a kiválasztást
csakis a teltség, érettség és aczosság szem
előtti tartásával végeztem. Ezen selectált sze-
meket külön kis parcelláknál szándékozem el-
vetni s ha mint hiszem is, az ebből származó
buzából a fehérkálászúak többségben
lesznek, ugy azt hiszem, végleg elinteztetnek
tarthatjuk e kérdést. *Székiás Elemér.*

Gazdasági levél.

Lengyel, 1907. október 6-án.

Gyönyörű öszünk van, pompásan süt a nap,
akár májusban; csak a fák s bokrok levelezete
emlékeztet a mulandóságra, mert hull a fának
a levele s a mi lomb még rajt van az ágakon,
az nem mind zöld, hanem részben sárga, rész-
ben piros, mint az érett paprika, melyet meg-
csipsett a dör. Játssz a napfényben tündö-
kölve halvány hajnalpirosotól a bíborvörös
legsötétebb árnyalatáig minden színt a ka-
darka levele, akárcsak Zsolnay hírneves por-
cellán figurái a pécsi kiállításon. Hanem a
költőies hangokat elővarázsló lanyha szellő
fuválma dacára is van árnyoldala a szép-
es szép időjárásnak. — Még mindig kevés a
csapadék; szept. 30-án esett 5.7 mm. és okt.
1-én este 8.75 mm. eső s azóta a napon
20 fok C. meleg van délfele s az éjjelek sem
hűvösek, hisz hajnali 4 órákor, mikor főt szok-
tam kelni, van 11—12, sőt 13 fok, ennélfogva
a rögök még mindig meg vannak a szántókön
s a vetés csak fogashenger s nehéz vasborona
alkalmazása után is nehezen halad előre, de
már azért a múlt héten földbe tett buza kezd
csirba jönni s a rozok ki is keltek már, sőt a
mi több, egyik-másik szépen zöldül is, hanem

azért kell az eső, mert különben elesenevész a
legszebb vetés is, mert a száraz talajból nem
tud felszívni táplálékot s nem lesz képes el-
bokrosodni, megerősödni, csak vékonyan,
nyurgán felno bűmálatos hosszúságra, de
megerősödni nem tud a porban.

Szaporán kiszedték a burgonyát, nem za-
rulta eső e munkát, lett k. holdanként 30—35
q., mi édes kevés.

A korai tengerit is fennakadás nélkül tu-
dták letörni s hánítani, de ennek sem örvend-
hetünk (ulságosan, mert 8 q. átlag egy nagy
holdon igen kicsi termés; talán a jövő héten
lelőésre megérett nagyszemű jobban fog
fizetni, — de nagy reményeket ehhez sem
szabad fűzni.

Repczék nem fejlődik, sőt első levelei már
kezdenek sárgulni, elhalni, jelölnek, hogy
befojenték hivatásukat, megtették kötelessé-
güket, — mehetnek.

Legelőn nincs semmi, olyan, mint az agyon-
kiszórt országút; a réteket is kopaszra ha-
rapták már a rajtuk legelőző marhák, juhok,
sőt most már a luczernásokat és heréseket —
még a szűzheréket is — le kell legeltetnem,
hogy ne legyen kénszerűle a borjakat, te-
heneket már most istállóra fogni s teli kosztal-
ellátni, mert olyan kevés a takarmány,
hogy még az itteni legőregebb emberek sem
emlékeznek ily csekély elegendő készletre. S még
egy is csak vegetál a lábásjóság, éppen csak
fenntartó takarmányt tud megkeresni reggel-
től napestig, de tejet adó elmet nem bír
magához venni, azért is nagyon elapadtak a
tehenek, allig adnak valami tejet, pedig már
esténként egy kis burgonya keverék is kijár
nekik.

Hízalni senki sem akar, most mind eladják
potom áron a mustra marhát, magam is el-
adtam a kislejtezett teheneket, melyekért
tavaly 400 koronát ígértek darabonként (de
akkor még nem mentek mustra számba) fél-
áron — á 200 K., — most még hátra vannak
a mustra ókrók, ezekkel az ősi szántást óhaj-
tom elvégezni, autólón ők is eladnának —
ahogy veszik — mert nincs kihizlalsukra
takarmány, kevés a burgonya s répa és venni
a messe vasuti állomásról járattal utakon
hazahozni, bizony nem fizetné ki magát.

Ad vocem út! No hát, mi meg vagyunk löve
puska nélkül. Készül a műút (11 km. hosszú)
a vasutig, de az állam lassan és biztosan ha-
lad s ezt a kis vonalat nem tudta az idén áp-
rillistól máig elkészíteni, sőt mi a fő, a föld-
munka sem kész, de ha jó az idő, november
végéig elkészül, hanem a kövezés esztendőre
marad, mi pedig a késő őszi és tavaszi sarak-
ban repülhetünk, mert kocsiival járnai a több
méter magas új töltéseken Isten kísértés
lenne. Zengjünk ezért is diéshimnuszot, mint a
cseledtörvényért?

No hiszen befutnyült nekünk már előre ve-
tett árnyékával is a cseledtörvény. Dícs-mó-
tor hajtással produktát villamoság hajtja itt
a takarmányelőkészítő-gépeket s fejlesztja a
villanyvilágításhoz szükséges villamoságot,
de még a tengeri morzsolós s szőlőprést is ez
hajtja; tehát gondoltunk merészet és nagyot
s berendeztünk egy malmot is gabonaszit-
tóval, szitaszerkezettel s a cseledség gaboná-
ját — illetve rozstát — itt őrlöttük, sőt az ura-

ságát is, kik — noha sokszor idegen országból
nagyon magasrangú vendégeik voltak s van-
nak — mindig az itteni örömeimből süttették
a rozsenyereket. A liszt szép, a kenyér jó volt.
Most, hogy napvilágot látott az új törvény,
4 család kivételével — valamennyi *követelőleg*
lépett fel, hogy 12 kilométernyi távolságban
levő földmunkában vittemem rozstát, mert ő itt
nem örlet. Mikor pedig készen volt a liszt s a
nagy munkaidő, elkészítetv, tengeri behor-
dás s építkezésekre való hivatkozással figyel-
meztettem őket, hogy várjanak vasárna-
pig, akkor majd haza hozatom lisztju-
ket, de ne bíriánják, miszerint az uradalmi
munka ő miattuk csorbát szenvedjen, akkor
4 tehemes megtagadta a szolgálót, nem
akarta a teheneket legelőre hajtani, sem ta-
karmányt előkészíteni s két órahosszat da-
czoskodtak. Mikor én már küldtem a faragót
és egy napszámot e munkák végzésére, akkor
végre rászánták magukat a dologra, t. i. lát-
ták, hogy nem ijedtem meg tőlük s tudok
magamon segíteni. Persze, a tehenek vagy 20
literrel kevesebb tejet adtak, de lát ilyesmi
megesik . . .

Ilyen s hasonló kínvései lesznek a dícső
törvénynek s most áll a malom, csak az ab-
raktakarmányok őrlését végzi — de erre nem
kellett volna 4000 koronás berendezés, elég
lett volna 1000 koronás is; hanem tavaly
ilyenkor, midőn a malom készült, nem gondol-
hatunk ily fordulatra a magas politikában!
«Ueche Wendung des Geschickes!»
mondhatjuk a német költővel; de mást nem
tehetünk, a baj ellen nincs orvosság, turni
kell s halgatni, hogy nagyobn ne legyen be-
lele. Kivánom, hogy gazdátársaim ne izeljkék
meg e törvény keserűségeit.

Féher Zoltán.

A léghűtés az élelmiszerkereskedés és szállítási szolgáltatásban.

Irta: Hell Lajos.

II.

b) Hűtőkoecik.

Az élelmiszerkek szedése, osztályozása és
szakszerű csomagolása ezen czikkeek távoli,
szállításának a külföldi piacokra és jó érte-
késítésének egyik elengedhetetlen kelleke. Éppen
oly fontos azonban, hogy ezen czikkeek vasuti
szállítási határideje, a külföldi viszonylatok-
ban, a minimumon redukáltassék s hogy ezen
czikkeek gyors, de főleg biztos szállítására — a
melegibb évszakokban — megfelelő számú
hűtőkoecik álljanak a szállító közönség ren-
delkezésére.

Az előzőkben a hűtőtraktárházról szólvai
száraz, tiszta és egyenletesen his levegő kon-
zerváló hatását már ismerttettem. Ezt tudvni
még helyesebben járunk el, ha azt könnyen
romló czikkeink szállításánál, már azok szállítá-
tásának megkezdésekor, ezen czélok szolgálá-
tába állítjuk, a mint ezt egyébiránt a legtöbb
államban, melyek élelmiszerek rendszeres ki-
vitelével foglalkoznak, már régebbi idő óta
teszik is.

Tudvalévő ugyanis, hogy a könnyen romló
czikkeek, melegebb időben hosszabb szállítá-
sánál, a külső és belső hőmérsék gyakori válto-

Külön árjegyzékek mindenmely gazdasági gépekről!

ELSŐ MAGYAR **GAZDASÁGI GÉPGYÁR** **RÉSZVÉNY TÁRSULAT**
BUDAPEST

ugyszintén MAGÁNJARÓK (utimozdonyok)
cséplési, vontatási és szántási czélokra (a mozdony után akasztott egy ölet fogó ekével.)

Referenciák az ország minden vidékéről!

Legtökéletesebb rendszerű

Gőzcséplő- készletek

zása folytán is sokat szenvednek. Tekintve azonban, hogy az alább ismertetett hűtő-kocsik előállítása meglehetősen drága, nem kívánható, hogy azokat az egyes szállítók saját költségekre szerezzék be, bár talán lesznek oly szállítók is, a kik ettől sem fognak időgenkedni, hanem joggal elvárhatjuk, hogy az állam, illetve vasutintézetünk a kereskedelem igényeinek megfelelő számu, ily kocsik forgalomba hozataláról *sürgősen* gondoskodjanak.

Itt csak arra kérjük a szállító közönséget, hogy minden lehető alkalmat ragadjon meg, hogy az államkormányzat és vasutintézetünk vezetésének figyelmébe a nagyfontosságú kérdés mielőbbi kedvező megoldására felhívassák.

Egyébiránt kereskedelmi kormányunk jelenlegi vezetője Kossuth Ferenc, a ki a hűtőszállítás jelentőségével bizonyára legjobban tisztában van, már e tekintetben ígéretet is tett. Egyik parlamenti beszédjében ugyanis kijelentette, hogy az államvasutak céljaira kért beruházási kölcsönből ily kocsikat is fognak beszerezni, itt tehát csak azon közönhajnak adok kifejezést, hogy ő exzellenciájának ezen ígérete mielőbb, a szállító közönség közmegegyezésére megvalósíttassék, hogy könnyen romló cikkeinkkel, melyből eddig is a jelentékeny a kivételünk s melyek kiváló minőségűt a külföld is elismeri, a távolabbi, tengerentúli piacokon is, mielőbb rendszeres szállítmányainkkal megjelenhessünk és sikerrel versenyezhesünk.

*

A forgalomban lévő vasuti hűtőkocsik több nemét ismerjük, melyek közül a legelterjedtebbek a nálunk is ismert *jégtartályú kocsik*, melyekben egyrészt gondos hőszigetelés folytán, másrészt pedig jég segélyével konzerválják az árut.

A kocsikba berakás előtt a szállítandó árut lehetőleg hűtsük le, mert az utközben a jégfogyasztás aránylag csökken. A napi jégfogyasztás átlag 300—500 kg. között váltakozik, melyet tudva kiki könnyen megállapíthatja, hogy egy bizonyos távolságra körülbelül mennyi jégre lesz szüksége. Az újabban beszerzett jégtartályú kocsiknál, melyek a külföldi államokban, azok forgalmának lebonyolítására részben használtaknak, rendszerint 2000 kg. jég felvitelére alkalmas tartályokról gondoskodtak. A jégtartályú kocsikat rendszeren szellőztetével is ellátják, melynek segélyével a légkeringés szükség esetén mesterséges uton is előidézhető. A hűtőkocsik másik neve a *szigetelt kocsik*, mely rövid utnál jól bevált. Ily kocsikat indítás előtt az áru megkívánt hőfokra hűtjük. A felhalmozott hideg levegő után szigetelés folytán 1—2 napig megmarad a kocsiban. Ily kocsik 3—4 szeres oldalfalakkal és 4—5-szörös tetővel is bírnak. Az egyes falak között levegő v. egyéb szigetelő anyag van. Ily kocsik kettős ajtóval bírnak. Hogy pedig a belső hőfokot az ajtók kinyitása nélkül is megállapíthassuk, egy kívülről is leolvasható hőmérőt helyezünk el a kocsiban, melyben egyébként sem ablak, sem egyéb nyílás ne legyen. Az ily kocsik külső felületére fehérre van festve. A szigetelt kocsik, mint már fentebb is említettém, csak kisebb távolságra ajánlhatók, a jeges kocsik azonban hosszabb utra is alkalmasnak bizonyultak, bár nem egy hátrányuk van. Így a jégpótlás a közbeeső vasutállomásokon nem mindig könnyen eszközölhető, a kocsik a jégfelvitelű állomásokon tulságos sokáig vesztegelnek, azonkívül az ily kocsik a jégtartályok miatt nem is használhatók ki teljesen.

A felsorolt hátrányok miatt ajánlatosabb a konzerválás szempontjából is biztosabban működő *géppel hűtött kocsik* használata, bár ezek előállítási költsége amazokénál jóval drágább. Nagyobb központokból (Budapest, Kecskemét stb.) egész hűtővonatok is közlekedhetnek, mely esetben nem minden kocsit kellene hűtőgéppel felszerelni, hanem csak a vonat nagyságához mérten egy-kettőt, melyek aztán a többi, a vonathoz csatolt és hőszigetelt kocsikat ellátott kocsikat egyetlenesen hűtenék. Az ily hűtővonatok kocsijai egyenként csak akkor használhatók, ha a bennük lévő sósvízet a kiinduló állomáson jó mélyen lehűtik. Az ily tulajdonképpen nem egyéb, mint hűtőakkumulátoros kocsik előnye a jeges kocsik fellett abban van, hogy hőmérsékük 0 fok alatt tartható s levegőjük száraz, e mellett a hűtőgéppel ellátott kocsiknál jóval olcsóbbak, melyeknél azonkívül jobban is kihasználhatók.

Az ily hűtőkocsik sósvízét azonban hosszabb szállításnál a közbeeső vasutállomásokon naponta le kell hűteni.

Az egyes élelmiszerek megkívánt hőfok és kezelés körüli eljárásról a külföldön szerzett tapasztalatok, illetve kísérletek alapján még a következőköt tartom megemlítenédnek.

A berakás előtt a hűtőkocsikba célszerű az árut jól lehűteni, mert ez által a jégfogyasztás csökken, illetőleg kevesebb géphűtésre lesz szükség. Igen egyszerű továbbá a kocsit a berakás megkezdése előtt lehűteni, ha annak különösebb akadályja nincsen.

A hűtött árut ne hagyjuk sokáig a szabadban és esőtől, illetve nedvességtől lehetőleg védjük. Erkezés után az áru azonnal elvitendő a vasuti kocsiból.

Hogy egyes cikkek, mily kocsikban szállíttassanak, erre nézve a következőket jegyezzük meg: vad, baromfi, fagyaszottt hus és vaj szállítására a zárt, jégtartályú kocsik is megfelelőek, bár távolabbi utra (fentzárolt előnyei miatt) a géppel hűtött kocsik, illetve vonatok használandók, mert ezekben a hőfok 0 fok alatt tartható s a levegőjük is száraz és tisztább. Vasutintézetünk tehát lehetőleg ilyen kocsikat szerezzenek be nagyobb számban.

A kocsik belső hőmérséke, ha tojást szállítunk benne mindig 0 fok felett, gyümölcszállításnál pedig 4 és 10 fok között legyen.

*

Ezek a legfontosabb tudnivalók a hűtőház beraktározás és hűtőszállítás terén s tekintettel arra, hogy a hűtőszállítás révén könnyen romló cikkek elhelyezésére új tér nyílik, a mennyiben a rendszeres szállításunk a távolabbi fekvő tengerentúli országokba (Anglia, Svédország, Norvégia) való régóta vajudó kérdése is megoldást nyerne (vagy legalább is közelebb hozhatná a megoldáshoz) miáltal szállító és versenyképességünk is nagy mértékben növekednék, közszükség, (általános közgazdasági érdekek mondhatók), hogy az államvasutak mielőbb s minél nagyobb számban bocsássanak ily kocsikat a szállító közönség rendelkezésére, a nélkül azonban, hogy ezen kocsik használatáért a rendes fuvardíjon kívül egyéb illetéket is szedne.

Beteg borok javítása, átterjesztése törkölyön át.

A borbetegségek ugyancsak sok kellemetlen órát szereznek egy-némelyik pincezsgazdának, kezelésük fáradságos, hosszadalmas és nem mindig czélra vezető.

Vannak borbetegségek, melyeket azáltal, hogy friss törkölyön átterjesztünk, vagy azon egy ideig állni hagyunk, időlegesen vagy véglegesen gyógyítani lehet. A szüret alkalmával a termelt mustnál 25—35 százalék friss törköly áll rendelkezésünkre. Ennek egy részét ki nem használni borjavítás céljaira igazán árvalóna.

A törkölyben, bármily erős nyomású sajtó-lásnak tegyük is azt ki, még mindig marad elegendő cukor arra, hogy használható, értékes anyag legyen.

A törköly anyaga tehát a kocsynak a héjaknak és magvaknak halmaza, sokkal inkább rugalmas, semhogy a legerősebb nyomásnak is részben ellentállni képes ne volna és magában vissza ne tartana 3—4 százalék, de néha még több cukrot. A törkölyben a cukorban kívül más értékes rész is van, így a héjakban igen sok az illó olaj és zamat anyag, melyeknek csak kis része megy át a szinmustba. Ha a must vagy bor, egy-két napig törkölyön áll, akkor ezekből az illat és zamat anyagokból több vonatik ki, miáltal a bor ezekben tartalmasabb leend. Azonban, miután a törköly savakban is gazdag, a borsav és oersav tartalma is lényegesen meg fog növekedni. Oly bor, mely gyenge, lágy és kevés szesztartalommal bír, a törkölyön való átterjesztés, illetőleg a törköly 4—5 százalékos cukortartalmának felhasználása által erősbödik 1—2 százalék szeszszel és ugyanekkor gyarapodik zamatanyagokban, illó olajokban és savakban. Szóval határozottabb jellegű és nagyobb tartósságot vesz fel. Ha ezt az átterjesztést, nem teljesen kipréselt törkölyön hajtjuk végre, úgy, hogy a törköly cukorban és más anyagokban gazdagabb, akkor természetesen az átterjesztett bor minőségében meg inkább fog javulni és erősségében, szesztartalmában is lényegesebben emelkedik.

A bor, a friss törkölyre öntés után erjedő képes lesz és az erjedés mihamarabb kezdetét is veszi; mert az élesztő gombák legjobb hordozói a szőlőbogyók szétinyomott héjai.

A bor megezetesedése is olyan betegség, mi elég gyakran sokot előfordulni. Az ezetiztől a bort megszabadítani többé nincs mód. Amár egyes eljárások által, mint a milyen a pastörözés és erős kénezés, meglehet a további ezetizést akadályozni, mert ezek által az ezetgombák megöletnek. És ha már most a kénezett és pasztörizált bort, akkor a midőn friss törköly nincsen, elegendő más ép borral összekeverjük, az ezetiz nem lesz annyira kivehető és a bort esetleg értékesíteni tudjuk.

Szüretkor, a midőn friss törköly van, az ezetiz borknak keverése más borral felesleges, hanem friss törkölyön az egészéből át kell terjesztetni megjegyzendő azonban, hogy ezzel az ezetiz végleg meg nem szűnt, csak el van tüntetve és pedig azáltal, hogy a bor szénaszav tartalomban sokat nyert és mert az erjedés alatt bizonyos mértékű friss bor jellegét kapott. Ez azonban egy-két fejtes után eltűnik és az ezetiz újból érezhető lesz.

Az ily átterjesztett ezetiz bort tehát azon-

LOKOMOBILOK, GŐZSÉPLŐGÉPEK, BENZINMOTOROK, ARATÓGÉPEK, TALAJMÍVELŐ ESZKÖZÖK, TELJES MALOMBERENDEZÉSEK, STB. STB.

KIVÁNTATRA SZIVESEN KÜLDÜNK ÁRJEGYZÉKET ÉS KÖLTSÉGVETÉST.

MAGYAR KERESKEDELMI RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

A MAGYAR KIR. ÁLLAMVASUTAK GÉPGYÁRÁNK VEZÉRÜGYNÖKSÉGE, BUDAPEST

nal vegyük fogyasztás alá, vagy adjuk el, még mielőtt az ezetes is ismét előtérhetne.

Az avasodásra hajlamos boron is segít — időlegesen — az átérésztés.

A bor nyulósodás szintén igen kellemetlen borbetegség, mely többnyire a cseresvany szegény borokat támadja meg. A beteg bor felhőszerű zavarodást mutat, sűrű lesz mint az olaj és kellemetlen ízű. Olyan pinczegazdaságban, a hol e betegség gyakran szokott előfordulni, nagy gondot kell fordítani arra, hogy a must tökéletesen ki legyen erjesztve. Ily helyeken tanácsos azt is megenni, hogy a fehér bor is egy-két napig a törkölyön erjesztések, azon czélból, hogy a törkölyből több cersavat vonhasson magába. A bor nyulóságán javíthatunk azáltal, ha kádba öntve a bort jól átlapátoljuk, hogy a levegővel teljesen érintkezésnek. Ezután hordóba öntjük és minden hl-re 5—10 gr. cersavat adunk; végül pár nap múlva megderítjük és kénezett hordóba fejtjük át.

Lehet azonban a bor nyulóságán szüret idején a friss törkölyön átfolytatás és kiszajtás által is javítani, mely esetben a bor cersavban lényegesen gyarapodván, csak, hamar meg fog tisztulni. Nyulós bornál a bort kádba kell fejteni és jól elkeverni vagy 30 százalék friss törkölyvel s együtt vele állani hagyni 6—8 óráig és csak aztán sajtolni ki. A törkölyt az említett czelokra azonnal a sajtolás után kell felhasználni.

Ballyay Jenő.

Az amerikai takarmánytoronyok (silok).

Az amerikai farmereknél rohamosan terjednek a takarmánytoronyok — silok — a melyek, mint ábránknak látható, hengeralakú építmények; földel és padlásajtóval. Ezen silokat közvetlenül az istállók mellé építik, hogy ne kellessen messziről czipkedni a takarmányt, mert Amerikában nem bánhatunk pazarlással a kézi munkaerővel. A silok részint téglából épülnek, részint fából, sőt mindenféle cementfalból is. A silon felülről lefelé rés van hagyva, melyet deszkalappal takarnak és a takarmány kiszédésekor felülről lefelé kiszédnek, mindaddig, míg fenéig érnek, vagyis a silo kiürül. Képünkön láthatjuk a módját, a mint az amerikai farmer a silót megtölti. Benzínmotorral hajtják a szecsavágó-gépet, a mellyel a csalmádé vagy tengeriszárat elapróztat. Az elaprózó gépen futtató van, a mely a tetőlyukhoz állított csövön át a szecsaköt befújja a silóba. Ott jól megtiporják, és minthogy a magas oszlopban önsúlyánál fogva is nagy nyomás áll elő, szabályszerű tejsavas erjedés áll elő. A silo-takarmány az amerikai marhának közelede. Ehhez jön még kukorica-dara. A kettő együttvéve a gerince az amerikai marhatakarmányozásnak. E fajta silokot mi a zombolyázás és veremléssel pótolunk, de könnyű felgöngyi azt, hogy a mi előjárásaink az amerikai czelszerűség dögében meg sem közelítik.

KÖNYVISMERTETÉS.

Az egyszerű Gazdasági Számartástán ismerettségéhez.*) (Irtá Ormándy János. Szerző megjegyzései a Wolszky Győző által művére írott kritikájára). Páratlanul álló eset az, hogy a munkatárs azt a munkát, melynek létrejöttéhez maga is hozzá járult, a nyilvánosság előtt tegeje bírálat tárgyává. Ezt eslekedte

*) Szerző műve kritikájának ezen helyesbítését jogosnak tartjuk, s azért neki kézzelgél helyet engedünk, de a vitát ezennel le is zártuk. Szerk.

Wolszky Győző, sőt ennél is többet, mivel bírálatában a személyeskedés terére is rá lépett.

Kritikusnak ezen rosszindulatú tette kényszerít arra, hogy könyvemre, de különösen személyemre vonatkozó és az olvasó közönség megtevésére irányuló megjegyzéseit szó nélkül ne hagyjam.

Kritikus kifogásolja, hogy a pénztári naplón példának felhozott egyes tételeket összevonva más két tétel közé beekelve tüntettem fel. Az egyes tételek összevonása azért vált szükségessé, hogy az ismétlés elkerülésével a munkát ne drágítsam. Ezen tételeknek az összevonása, az olvasót se meg nem tévesztheti, se arra zavarólag nem hathat.

A cseléd készpénzkifizetési kimutatásnak a rendeltetését a bíráló, úgy látszik, nem ér-

az átfutó tétel. Sushka az Egyszerű gazdasági számvitelben szintén a kifogásolt módon számolja el a cseléd készpénzkifizetését.

A korosbitás és herelésnek az átvezetését azért foglaltam össze, mivel azok hasonló tételék. Sushka az 6 munkájában hasonló eljárást követ, a mikor a 174. lap bevétel 3-ik, és kiadás 4-ik tétel szerint 50 kan malacozat korosbitáson kiad és 50 drb sülő ártányt bevétel.

Tévesnek tartja a bíráló a rostálás átvezetését is, pedig felelős számadó korában a kifogásolt mód szerint vezette át minden alkalommal a rostálást.

Számos példa közül, miket saját kezűleg jegyzett be a termény-számadókra, csak egyetlen egyet iktatok ide: 1905. évi termény-számadás 57. tétel decz. 31-én skiadatki rostálás után és bevétetik rostaalj, por, piszokra 1962 kg. és 1962 kg. rozsa kiadás. Bíráló ezen elszámolási módja azt bizonyítja, hogy felelős számadó korában érthetett gyakorlatilag a számadások vezetéséhez, de mióta elméleti foglalkozik azzal, a gyakorlatát is ellejeltette.

Wolszky Győző kifogásolja az egyszerű pénztári napló mellett az előírtas pénztári főkönyv vezetését. Ezen is erősen lehet vitakozni, épen azért csak hivatkozom Sushka 2000 koronás pályadíjjal koszoruzott munkájára, ki hasonló főkönyvet ajánl művében.

Igaz, hogy a telekeltár adatai télenként nem egyezik a vagyonleltárban felsorolt telkek adataival, de a végösszeg, a mi fő, mindkettőnél ugyanaz. Egy kis tollhibáért kár olyan nagy szemrehányást tenni.

Ha a kritikus által felsorolt hibák mind megdönthetetlenül fent is állának, még se vonhatta volna le azt a rosszindulatú következtetést, hogy a képzelt hibák azért csuszak be a munkámba, mivel a számvetések gyakorlatilag nem értek. Ha a bíráló urat az emlékező tehetsége cserben nem hagyta volna, tudná, hogy 6 éven át én is voltam felelős számadó, hat év alatt némi kis jártasságot én is szerezhettem.

Kritikus az is kijelenti, hogy a tér szűke miatt több dolgot nem soroltam fel. A bíráló ezen kijelentését üres fecsegésnek tekintem, a mi az olvasó közönség megtevésére akart szolgálni. Targyalagos és komoly bíráló ilyen megjegyzéseket tenni nem szokott; épen azért a jövőre néve kritikusnak a siker érdekében mindig azt kell megírni, a mi a tér szűke miatt kihagyatik és inkább az hagyandó ki, a mit megírni kíván.

Ormándy János.

KÉRDÉSEK ÉS FELELETEK.

Kérdés. Maghère polyvája mint takarmány? Maghերենek a polyvája, tekintettel arra, hogy ez mindig igen fontos, etethető-e jármos ökrökkel? K. J.

Kérdés. Szőlőtörköly mint fejőstehén takarmány. Tisztelettel kérem gazdatársaimat, sziveskedjenek tudatni, vajlon fejős tehennel ta-

A Bőr- és Lithion-tartalmú, természetes és vasmentes

Salvator - forrás

híttővíz sikkrel használatik vesesebajoknál, a hágyóhólyag bántalmindnál és hágyóhólyag, a csatorbetelegység, az emésztési és téglázási szervek hurutjainál. Kapható ártványtervezésekben vagy a Szilvá-Lipóci Salvator-forrás Vállalatnál Budapest, V. Budórfpark 8.

130-ik ábra. Az amerikai silok és megtöltésük.

tette meg, épen ezért kénytelen vagyok néki azt pár szóval megmagyarázni.

A kérdéses kimutatás az előleget azért szükséges feltüntetni, hogy a pénzkézelo a fizetés alkalmával egy tekintetre lássa, melyik cseléd mennyi előleget kapott és kifizetékör meg mennyi jár neki. Az előlegnek és a kifizetendő összegnek egy kimutatás való fel-tüntetése nélkül, a kifizetés nehézség és hosszadalmas lenne, dezetések könnyen elő állhatnának.

A készpénzáradóságot a pénztári naplón azért kell teljes összegben elszámolni, mivel az előleg a pénztári naplónban nem szerepel, csupán az előleg-jegyzékben. Az előleg a pénztári naplónban nem is szerepelhet, mivel

Felhívjuk

a t. cz. gazdaközönség figyelmét a

budapesti

gyapju-aukeziókra,

melyek ideai második sorozata f. é. okt. — ber hó 10-én veszi kezdetét.

Az aukeziókra felkildött és „Gyapjuarverési vállalat Budapest, Dunaparti teherpályaudvar” címzett gyapjuküldemények a M. Á. V. összes vonalain tetemes díjkezeveményben, valamint ingyen raktározásban részesülnek. Bejelentéseket elfogad és mindennemű felvilágosítással szolgál:

Gyapjuarverési vállalat
Heller M. s Társa
Budapest, V., Erzsébet-tér 13. sz.

nácsoz e szőlőtörkölyt etetni és nem-e hat ez a tej mennyiségére károsan?

Kérdés. Napraforgómag értékesítése.

Még soha sem természetien napraforgót, f. évben kísérletül szép mennyiség lett. A most száradó tányérből mikép lehet legkönyebben a magot kidolgozni? Mi a napraforgómag métermázájának ára? Igaz-e, hogy a pályák hízalására tányérostól nekik dobva lehet értékesíteni? Sorlések részére megzuva kell adni a magot?

R. A.

Kérdés. A cselédtörvény és az április 24-iki változás.

Most mikor az új eszlédtörvény életbe lépésének küszöbén állunk, az új törvény nem intézkedik a régi esetekre nézve vagy a régi egységesség átmenésére az újba. Nálunk Zalavármegyében eddig az éves eszlédek ápril 24-én változtak. Földmondási idő február 24-ike volt. Most azt nem tudom, hogy ezen eszlédek jövőben még ezen egységesség szerint, ápril 24-től 1909. január 1-ig tartoznak-e szolgálmi, vagy már most november 1-én a gazdák és cselédek egymásnak felmondhatnak; mert ha ez történik, akkor a cselédek földbér visszatérítéssel tartoznának a gazdának, mert akkor ők ez évben 8 hónapi szolgálat után élvezték az egész évi földjárásdíját, vagy ez egyszerűen elcsik, az ő szerencséjük lesz?

R. F.

Kérdés. Málhányereg számarakra.

Óhajtanék megtudni egy czimet, ahol beszereshető lenne hegyvidéken szokásos számarak háttára felszerelt nyereg, melynek oldalára kosár vagy puttony van alkalmazva. Szőlő-hegyekben trágáyhordásra szeretném beszerezni. Hol kapható és mi az ára egy nyeregnek 2 kosárral vagy puttonnal. Melyik egyszerűbb?

R. F.

Felelet. Fejős tehén takarmányozása cz. kérdésére.

A Wolf-tablák szerint a fejős tehének szükségese napi adagja, 1000 kg. elősúlyra:

Száraz anyag	25 kg.
Fehérje	24 »
Szénhidrát	125 »
Zsír	04 »

40 darab tehén 21.000 kg. élő súlyára kell tehát:

Száraz anyag	525 kg.
Fehérje	52 »
Szénhidrát	263 »
Zsír	84 »

A kérdező által törve vett takarmányokban a tápanyagok a következők. Száraz anyag:

150 kg. legkitünőbb luczernában	115 kg.
50 kg. herés polyvában	38 »
800 kg. takarmányrépában	90 »
60 kg. korpában	50 »
60 kg. kukoriczadarában	50 »
250 kg. buzapelyvában	190 »
Összesen	533 kg.

A száraz anyag tehát körülbelül megfelelő. A mi a fehérje, zsír és szénhidrátot illeti, az elősorolt takarmány adagokban föllelhető:

Fehérje	475 kg.
Zsír	84 »
Szénhidrát	283 »

E szerint 5 kg. protein (fehérje) hiányzik és 0.3 kg. zsír. A szénhidrát megvan. — A hiányzó proteint pótolhatjuk mintegy 50 kg. luczernaszénával, vagy ugyanannyi korpával.

Egyébként az összeállítás jó.

C.

Felelet. Vadgesztenye értékesítése című kérdésére.

A vadgesztenye felhárjában és zsírban ugyan relatíve szegény, de keményítőben igen dúz, miért is értékes takarmány.

Bizonyos keserény anyagokat tartalmaz, azért az állatok lassankint szoktatandók hozzá. E keserű anyagok nem mérgesek, sőt az emésztést elősegítik, de mivel nagyobb adagokban duguloghat hatnak a bélcsatornára, azért csak mértékkel ötetendő a vadgesztenye. Danger vizsgálatai szerint:

1 fejős tehén legfeljebb 2 és fél — 5 kg. 1 hízó ókor legfeljebb 5—10 kg. 1 hízójúk vagy sertés pedig legfeljebb 1 kgrót. kaphat belőle ártalom nélkül.

Etethető frissen és hámozatlanul vagy megszártva és megőrölve. Ha penészes, úgy előbb meg kell gőzölni v. lőzni.

A vad (őz, szarvas) is igen szeretik a vadgesztenyét, azért, ha kérdéstevő ur nem hajlandó fellakarmányozni, a közeli erdőrezési hivatal biztosan megveszi a vad teli etetésére.

[S—] J—f.

Felelet. Patkányok a padláson című kérdésére.

Alig van kérdés, melyet annyiszor küldenek be a szerkesztőséghez, mint a szőnyegen fekvő, de alig is van kérdés, a melyre annyiféle feleletet adnának. A patkányok ellen ajánlott szerek száma nagy, a mi csak azt bizonyítja, hogy egyik sem tökéletes hatású. A védekezést rendkívül megnehezíti az, hogy a patkány a legfőbbször olyan helyen ül fel tanyáját, a hol még nem közelíthető, másrészt pedig rendkívül eszes s ravasz állat, a cselétekhez csak nagyon óvatosan nyúl.

Ha buvóhelyét megtaláltuk, a leggyeszürribs s legbiztosabb eljárás a szénkénezés lesz. A lyukakba szénkéneget öntve, azokat gyorsan betömjük, hogy így a mérges gőzök-től tönkremenjenek lakóik. Természetesen csak intelligens ember kezébe való a szénkénezés, a ki ismeri annak veszélyes voltát. Mivel azonban kérdéstevőnd e védekezési eljárásról ki van zárva, nem marad más hátra, mint a csalétekkel való irtás. Nemrégiben a gazdasági szaklapok élénken tárgyalták a tengeri hagyma (Scilla maritima) kiváló patkányölő tulajdonságát. A tengeri hagyma a többi mérő fölött azon jó tulajdonsággal is bír, hogy a többi, hasznos állatra nem káros hatású. Kapható bármely magkereskedésben. Hatása azonban csak akkor biztos, ha egészen friss. A cselétek oly módon készül, hogy a tengeri hagymát ugyanannyi burgonyával vegyest reszelékké aprítjuk s egy pecsenyesütőben zsír hozzáadásával gyengén megpörköljük. Ezt azután virágcserepekre szórva, a patkánylyukak közelébe vesszük s itt-ott tálczában ivó vizet is adunk. A patkányok, fogyasztván belőle, megdöglenek. Ezen irtási módot ajánlhatom kérdéstevőnek is.

Kadosa Gyula.

Felelet. Betoncsövek hid építéséhez című kérdésére.

Ilyen beton csöveket belehet szerzeni: Melocco Péternél, Budapest, VI., Dévai-utca 21. és Walla Józsefnél, Budapest, VII. ker., Gizella-ut 38.

Szerk.

HIREK.

Időjárás Jász-nagykunszolgalmegyében. Időjárásunk nem változik. Állandóan száraz, száraz, a normalisnál melegebb. Minden ki van aszva. Szántás folyik őszi alá, vetést azonban csak kevés helyen fogantatosították. Várják legelőben még jövő héig az esőt, bálha lenne valamennyi, a melytől a nagyon is rögös szántás megpuhulna, köllőleg megművelhető lenne. Szomorúhű bizony ez a mostani és aggodalomba ejtő már a jövő tavaszi korai rozso-borsó zöld takarmány vegetis is. Ninosen sehol egy zöld kikelt rozso-borsó sem, mi lesz a mostani szűk takarmány mellett, ha hiányozni fog, a luczerna etethetőség a korábbi zöld borsós takarmány-rozs? A szüret általában befejezést nyert, kedvezőtlen eredménnyel. Az átlag mindenkinél jóval kevesebb a mult événél. Néhol azonban felényi termés sem volt. Átlagban az ez évi must termés a mult évének 65—70 százalékára tehető. Jász-nagykunszolgalmegyé 1907. október 10. N.

Az új eszlédtörvény életbe léptetése. November 1-én életbe lép a gazda és gazdasági cseléd közötti jogviszony szabályozásáról szoló 1907. évi XLV. törvényczik. Fazekas Ágost, Pestvármegye alispánja ezzel kapcsolatban most értesíti a megyehelyi községi előjárásokat és polgármestereket, hogy a törvény életbe léptének napja a szokott módon mielőbb köztudomásra hozandó s a gazdasági cselédik hirdetményileg a legkiterjedtebb módon fölhangdók, hogy új eszlédkönyv beszerzése végett állandó lakóhelyük községi előjáróságánál mielőbb jelentkezzenek. A fölhevás közzétételének napját a kövözetlen felettes hatóságának be kell jelenteni.

Nem vonatkozik ez a rendelkezés azokra a gazdasági cselédekre, a kik a törvény életbe lépésének napján az 1876. évi XIII. törvényczik alapján kiállított eszlédkönyvvel állanak szolgálatban. Ezek régi eszlédkönyvükkel, a mennyiben szolgálati helyüket nem változtatták meg, 1908. évi december 31-ig tovább szolgálhatnak. A szolgálati eszlédkönyvet, a vegrehajtási rendelet értelmében, legálabb félévénként megvizsgálni köteles a közigazgatási hatóság. Az alispán végül annak a reményének ad kifejezést, hogy a hatóságok mindent el fognak követni, hogy azokat a rendkívül fontos gazdasági érdekeket, amelyek ehhez a törvényhez fűződnek, lehetőleg előmozdítsák mind a törvény és a vonatkozó rendeletek gondos áttanulmányozása, mind azok lelkismeretes, pártatlan, szigorú, de mindamellert emberséges alkalmazása és a cselédgyek haladéktalan, sürgős elintézése által. — Ezzel kapcsolatban megemlítjük, hogy a földművelésügyi miniszter, kiegészítésképp ana rendeletének, a mely szerint a szolgálati eszlédkönyv csupán a munkás-igazolvány beszozáltatása ellenében adható ki, elrendelte, hogy a munkás-igazolvány kiadása alkalmával az eljáró községi előjáróságnak minden esetben meggyőződést kell szereznie arról, vajjon a munkás-igazolványért jelentkező egyének van-e eszlédkönyve és nem áll-e valakivel szolgálati szerződéses viszonyban.

A mezőgazdasági szesztermelő és a szeszadó-reform. A Magyar Mezőgazdasági Szesztermelő Egyesülete Szechényi Géza gróf elnökével igazgató-választmányi ülést tartott, a melynek legfőbb tárgya a szeszadó-

Lóhere- és luczernamagért

100 kilónként 10 koronával a napi árnál magasabbat fizetek,

ha a kaszálás idején az illető területen aranka nincs. Gazdák, kik legkevesebb 30 métermázsa magtermést várnak, sziveskedjenek erről lenjeltzett czéget értesíteni, mely tisztviselőinek egyikét azonnal elküldi és a herét lábán megtekinteti. Akiknek földjén még mutatkozik aranka, azok irtásá minél gyorsabban, hiszen 100 kilónként 10 korona bevételi többlet busán megteríti az irtási költséget.

MAUTHNER ÖDÖN

cs. és kir. udvari magkereskedése BUDAPEST.

reform volt. A szesztermelő érdekelttség még ma is teljes tájékozatlan a reformról. Az úlése nagyszámban megjelent választmányi tagok szava tettek ezt és beható vita után, a melyben résztvett: Frankl Ede, Darányi István, Lederer Artur, Lederer Károly, Goldfinger Gábor, Szilágyi Gula dr., Hérics-Fóth Jenő dr., Elek Ernő stb., elhatározták, hogy a mennyiben szükségesnek mutatkozik, még október folyamára országos értekezletet hívnak egybe abból a célból, hogy a mezőgazdasági szeszérdekeltség minél számosabb képviselőjéből alakuljon monstre-küldöttség járuljon a földművelésügyi és pénzügyi miniszter elé, kérve a termelő jutalom változtatlan fenntartását, valamint ezzel kapcsolatban a mezőgazdasági szeszgyártás egyéb érdekeinek kellő méltányolását. Az ülés folyamán Zorád István ügyvezető titkár két előterjesztést a szesztermelést érdeklő, különböző kormányintézkedésekről, miniszteri leiratokról, a lagmozgalomról és a folyó ügyekről. Az országos iparitanácsba az egyesület Bujanovich Gyula egyesületi alelnököt jelölte.

Amerikai munkások tömeges elbocsátása. Az amerikai vasművek már régebb idő óta kedvezőtlen helyzetben vannak s a munkásokat nagy tömegben bocsájtják el. Legújabbban a Pressed Steel Car Company, Amerika egyik legnagyobb vasműve ötezer munkást bocsájtott el. A vasgyárak az év elején bőven el voltak látva megrendelésekkel, de időközben a megrendelések nagyrészt visszavonták s így olyan munkahány állott be, hogy a gyár igazgatósága egyszerre ötezer munkást volt kénytelen elbocsájtani. Természetes, hogy a munkásoknak ilyen nagy tömegben történt elbocsátása hatással lesz az amerikai munkásszövetségekre is, a melyek napról napra rosszabbodnak. *Ilyen körülmények között a kivándorlók sem juthatnak könnyen munkához s bizony nagyon meg kell fontolni, hogyjék-e magukat annak a bizonytalanságnak, a mely a munkát keresőkre a messze idegenben vár.*

Harez a borhamisítók ellen. A belügyminiszter körrendeletét intézést valamennyi törvényhatóság első tisztviselőjéhez, felhívta őket, hogy szigorúan utasítsák az elsőfokú rendőri büntetőhatóságokat, hogy a borhamisítást a legélesebben ellenőrizzék, az alapos gyanúval terhelték ellen a vizsgálat

megindítása iránt haladéktalanul intézkedjenek, illetőleg a borhamisítási törvény és rendeletek végrehajtása érdekében különös gondnal és legelőjárta járjanak el.

A balatonmenti bor ára. A balatonmenti bor ára rendkívül emelkedik, mert a múlt évek sok jégverése után bor nincsen raktáron. Már a muskiszület is 44 fillérrel veszik meg. A jobb, edes mustert 50 fillért is adnak, a mire eddig nem volt példa. A termés közepes, de a minőség a sok napos idő után a legkitünőbb. Alig van gazda, a ki borát el nem adta volna.

A kecskeméti szüret. Kecskemétről írja tudósítónk: A kecskeméti, közel 14.000 kat. holdak kitévő szőlővel beültetett homokokon már megkezdődött a szüret. A termés közepes, de kitűnő minőségűnek ígérkezik. Ma a must ára: 34—45 korona között ingadozik, tehát olyan ár, a melynek kecskeméti borait nagyobb tömegvételnek, — eddig még nem fizettek. A bortermést, hozzávetőlegesen: 80—90.000 hektoliterre becsülik. Egész sereg hazai és külföldi borkereskedő érkezik nap-nap után a városba, hogy Német-és Oroszországba ezer hektoliter-zámra szállítsa az ott nagy népszerűségnek örvendő kecskeméti borokat.

A kecskeméti gyümölcs- és főzelékpiaza. Kecskeméti levelezőnk írja: Az elmúlt heten a következő piaci árak voltak: *Aszálószló:* 6—12 korona; *chasselas-szló:* 42—52 korona; *ősbáracsk:* 40—68 korona; *körte:* I. r. 30—35 korona, II. r. 28—40 korona; *alma:* I. r. 28—70 korona, II. r. 8—20 korona; *díó:* 32—52 korona; *görögdiinnye:* 10—28 korona százankint; *szőlőprika ezre:* 8—30 korona; *ugorka (ecetbe való):* 20—30 korona ezre; *fejes káposzta száza:* 8—20 korona; *paradisom:* 8—16 korona métermázsára.

A komló állása a külföldön. (A m. kir. földművelésügyi miniszteriumhoz beérkezett jelentések alapján.) *Az osztrák cs. kir. földművelésügyi miniszteriumhoz* érkezett jelentések szerint a sazi kerületben a komló szedése befejeztetés. A minőség kifogástalan, nehéz, lupulin-dús és kiváló illatú. A sazi terület ösztérmentés 120.000 vámmázsára becsülik. A rakonicei kerületben a komló gyenge középtermést ad. Az aushai kerületben a komló szedése a hideg, nedves időjárás következtében nagyon elkészt. A termés 50.000 vámmázsára becsülik.

A nürnbergi cs. és kir. konzul szeptember 28-án jelenti, hogy elsörendű árú, tekintet nélkül eredetére, hamar eladható és szilárd irányzatot mutat. A héli forgalom 5000 bál.

A nürnbergi komlótudósító jelentése szerint a komló ára, tekintettel a bő termésre és az egyedül a német serfőzdekben mintegy 190.000 mázsára becsült készletre, igen alacsony. A nürnbergi komlópiaza árai szeptember hó végén voltak:

helyi	55—60	márka
bolledani	40—75	»
spalti	69—85	»
piaczi	32—50	»
saazi (elvámoltva)	90—115	»

A londoni cs. és kir. főkonzul jelenti, hogy a komló szedése Kentben teljes folyamatban van. Az eredmény felül már most is nagy családás észlelhető a canterbury-i nagy piacon és az eddig közzétett becsléseket nagyon optimisztikusoknak tartják.

A worcesteri grófság viszonyai hasonlóak a kenthez.

A newyorki cs. és kir. főkonzul jelenti, hogy safranzsziói tudósítások szerint az időjárás a komló fejlődésére a lehető legkedvezőbb volt és minőségere nézve az idei termés a legjobb lesz, mely az amerikai komlótörlemében eddig előfordult.

A világ selyemtermése. A lyoni selyemkereskedők egyesületének kimutatása szerinti, Franciaország, Olaszország, Spanyolország Magyarország és Ausztria tavalyi selyemtermése kitétt 5,748.000 kilogrammot, míg ugyazene országok átlag termése 101—1905. években 5,312.000 kilogrammra rugott. A Levanteban és Közép-Ázsiában tavaly összesen 2,624.000 kilogramm selymet termeltek. Az átlagos termés ezekben az országokban 1901—1905. években 2,304.000 kilogrammot tett ki. Kinában és Japánországban, valamint Indiá-

ban a tavalyi termés 12,541.000 kilogrammra rugott, míg az átlagos eredmény 1901—1905. években 11,476.000 kilogramm volt. Ennél-fogva valamennyi fölcímített országban 20,913.000 kilogramm selyem termett. Az átlagos termés 1901—1905. években azonban csak 19,092.000 kilogramm volt.

Az első losonci mezőgazdasági gépgyár (Basch és Tarján) a Sepsiszentgyörgyön megtartott székelyföldi kiállításon az első aranyérmert nyerte el.

APRÓK.

A tejporkészítés a homogenizálással kombinálva képezi egy újabb angol találmány tárgyát. A tejporkészítés eddigi módszerével gyártott tejkoncentrátum ugyanis mind azon hibában szenved, hogy feleresztéskor meleg vízzel a zsírnak egy része kiválik az emulsióból és a tej fejtetőre emelkedik, a mely körülmény természetesen nagy mértékben csökkenti a konzervatív izletességét. Az újabb eljárás szerint a tejporkészítéshez nem közönséges, hanem homogenizált tejet használnak, azaz olyat, melyben a zsírt egy porlasztó-gép segítségével rendkívül finom eloszlásúvá teszik, úgy, hogy az a beszártási és a tejporok felolvasztása után sem válik ki nagyobb csöppek alakjában, hanem finomul eloszott állapotát mindvégig megtartja.

Dr. A. I.

Nyílttér.

MEZEI EGGERER. A FUCHSOL-LABDASCOK feltehetően hatóságok, mérlegmentesek, olcsóbbak mint bármely máséreg-nyag. 1 kg (10.000 labdacok) 3 K. 10 kg 25 K, 50 kg 100 K. Ajánlák a cs. kir. Földművelésügyi Miniszterium Országos Földművelésügyi tanács és a hatóságok FUCHSOL vegy. lab. Wien, VII., Mariahilferstrasse 38

Szész.

Változatlan élnék forgalom és kereslet mellett a szeszárak sardán a legutóbbi zárlatjegyzés szerint záródnak és **finomított szesz** adozva 163 K, adozatlanul 63—64 K. kelt el nagyban azonnali és októberi, decemberi szállításra.

Élesztő szesz adozva 160.50 K.-ig, adozatlanul 61.50 K.-ig kelt el nagyban.

Donaúrtól szesz déntekben volt ajánlva és nagyban kelt horvátul együtt.

Mezőgazdasági szeszgyártás részéről kontingens

„AGRARIA”

magyar gépforgalmi részvény-társaság, a szab. osztr.-magy. államvasut.-társ. részeczi mezőgazdasági gépgyárának vezérigénynöksége.

Mezőgazdák különös figyelmébe!
EGYETEMES ACZÉLYEK.

Tiszta aczélyanyag saját hámorainkból.

Előterheltelen tégelyaczély-ekesfej. Pánzélyaczély-kormánylemez. Magasított aczéli-ekesfej. Porvédő kerekék. Aczéli gerendely. Csak kitémasztott nyeregkellettel bíró tárgyat szállítunk.

Ekigyártás terén **legelső** rangu magyar gyártmány **legelő** felülmúlja még a legnevezetesebb idegen gyártmányokat is.

Kérjünk árjegyzéket, mivel ez az összes tulajdonságokat terjedelmese ismeretli és egyáltalán a talaj alapos megmunkálására terjedelmese, szakszorti és minden gazdának értelemmel felvilágosításokat nyújt és díjmentesen küldnek.

„AGRARIA” Budapest, V., Váci-ut 2
Sürgőnyczim: „AGRARIA” Budapest.

Gondoskodjunk idejében téli takarmányról!

— Ásványi-félé

Agraria kukoriczaszártépgép

nélkülözhetlenül vált minden gazdaságban.

Kukoriczaszár mint takarmány.

Zsonibó yázás és veremelési eljárásról és kézzelgél szolgálunk felvilágosításal.

Levélzöm: „AGRARIA” Budapest, Váci-ut 2.

Fontos figyelmeztetés! Az Ásványi-félé kukoriczaszártépgépe össze nem tévesztendő az amerikai Shredderekkel, melyek inkább szeszekkázak, de nem tépik a tengeriszárakat és csak az Ásványi-félé szártépgép az egyértelmű létező gép, mely a kukoriczaszárát nem szeszekkáz, hanem szempuhacsigura lépi szét.

nyerszész prompt szállítása 58 koronáj, későbbi szállására 57 K.-ig kell el a termelő állomás.

Bpsten a kontingens nyersszész ára 59--60 K.

Budapesti árlátárak nyáiban:

Table with 2 columns: Item name and Price. Items include Finomított szesz adózva, Finomított szesz adózatlan, Élesztőszesz adózva, Élesztőszesz adózatlan, Nyersszesz adózva, Denaturált szesz.

Gazdasági cikkek áruforgalma.

A Gazdasági Lapokba heti jelentése a hét üzleti forgalmáról.

Készáru-tözsde 1907. október hó 10-én.

Large table with multiple columns showing market prices for various goods like flour, oil, and sugar. Columns include item names, units, and prices.

Vetőmagvak.

(Mauthner Ödon tudósítása.)

A lefolyt héten vajmi kevés változást láttunk a vetőmagvak piacán. Ama nézet, hogy a óvros 16-here termés általában csekélyebb, mint eleinte min-

denült hitték, tovább is fennáll és dacára az aránylag megnagyobbodott kínálatnak, tovább is igen szűr az iránya. Az összes ajánlott áru... árban igen különböz árak mellett...

Jegyzések nyers áruért 100 kilónként Budapestben:

Table showing prices for raw goods in Budapest. Items include Löhérmag, aranka mentes, Löhérmag kis arankás, Löhérmag nagy arankás, Luczernamag mentes, Luczernamag arankás, Biorhera, Baltaczim, Osi borsó, Osi búkköny, Széssos búkköny, Tavassz búkköny.

Központi Vásárcsarnokba védkről érkező élelmiszerek heti árjelentése.

(Gutwillig Ármn Budapest, Központi Vásárcsarnok élelmiszertörzsdájának jelentése.)

Budapest, 1907. október 11.

Husfélék: Vidékről érkezett marhahús I. eleje 90--100 K I-a hátulja 100--110 K, I-a borjúhús eleje... K, I-a hátulja K, borjúhús bőrbőben súlylevonás nélkül 120--124 K, sertésbűs szalonna nélkül 120--130 K, sertésbűs szalonnával 120--124 K, füstöltbűs 110--140 K, szópós malac... K, sűldő... K, bányán 90--110 K, mm-kéni... K, Vadfélék: vadsertés 80--100 K, őz 150-- K, Bányások... korona páronként, Szarvas 80 -- K dányad 84-- K kc-ként egészben, Nyul darabonként 350 -- K sűldő 2 -- K fogoly 120 K fűcán 240--300 K, szalonna -- K darabonként. Baromfi: breg tyúk 3--400 K, fiatal sténi vajó csirke 210--300 K, fiatalbűs rantani vö csirke 130--200 K páronként. Vágott baromfi: I. lud 144--150 K, II. 140-- K, kacsa 140--150 K, pulyka -- K kgrként. Tojás: Bácskai 90 -- K, egyéb magyar 84 -- K, erdélyi 82 K ládánként 1440 drb. Tejtermékek: Szövetkezeti teja vaj I. 200--230 K, II. 140--150 K, fűzvaj 140--150 K, turo 10--14 fillér kgrként, Juhsajt -- K, grojra -- K kgr.

Burgonya: rózsna 520--540 K, sárga 620-- K fehér -- mm-ként vagonotételekben. Gyümölcsjélek: Madéline szőlő -- fill, opporto 28 fill, chasselas 35--50 fill, rétesalma 26 fillér. Ószibarack 70--90 fill. Szilva 30 fill. kigr-kint.

Kimutatás

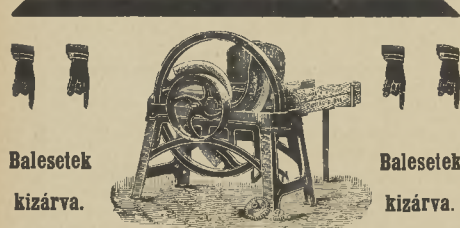
a hazai nyilvántos árúárakról és áruvetéletek gabonáról és élelmiszerforgalmáról és készleteiről.

1907. szeptember 28-tól október 5-ig.

Table showing the change in stock quantities for various goods. Columns include item names and stock changes.

Table showing the change in stock quantities for various goods. Columns include item names and stock changes.

Lapfelülvizsgáló és felelős szerkesztő: Orády Lajos.

Balesetek kizárva. Szecskaavágók, Répavágók, Darálómalmok, Gőzölőkészülékek. UMRATH és TSA BUDAPEST, V., Váci-kört 60.

Angora, telivér, választási kanmascsa ke-restetik. Ajánlatokat kör: Okródy, Koppányzánót.

Etschthali tehén mintegy 15 drb. 25--30 drb. 8 hónapostól 2 1/2 évig reazben előhasu tisztó eladó, bérlet meg-szűnté miatt, Maar Zoltán föld-birtoknál Alattján.

Czirok-préseelő-gép (Schuttelworth-féle) legjobb karban, féláron eladó. Továbbá 2 darab egész új waggon-takaró ponyva. Török Jakab Arad.

Ciúcbekét mindennapi nyomatványhoz szűz és tisztó kivételre pontosan és olcsón készíti. Budapest, Váci utca 73. szám. Vidéki megrendelésre is pontosan egykötéltélek.

A növényeknek egyik legfontosabb tápanyaga a káli, amelynek hiánya teljes termésnek elérését lehetetlenné teszi. Különösen sok kálira van szükségük a kapasnővényeknek, hereféléknek és rétekeknek, ugy az árpának és szőlőnek. Különösen szegények káliban a homok- és tőzegtalajok és feltétlen szükséges azoknak a káli pótlásáról gondoskodni, miután azoknál a foszphorsav és nitrogénnel való trágyázás semmi körül-mények közt sem biztosítja a lehetőleg legnagyobb termés elérését.

A mi viszonyaink között leginkább a 40%-os kálisó bir jelentőséggel, miután abban a tisztó kálti vagyis a kiló százalékát, a kisebb szállítási költség miatt, legolcsóbban vásárolhatjuk. A kálitragyak alkalmazásáról A Kálisyndikátus mezőgazdasági tájékoztató irodája Budapest, IX., Üllői-út 25. (Köztételek) díjtalanul és kötelezettség nélkül nyujt felvilágosítást és érdeklődőknek az erre vonatkozó SZAKMUNKÁKAT díjtalanul rendelkezésükre bocsátja.

Rum és legfinomabb likőr előállításához küld utasítást ingyen WATTERICH A. Dohány-utca 5. sz.

Vétel és kölcsön, új és egyszer használt ZSÁK PONTYA Szőlőkötöző fonal, csomagoló vászon, kötelek, zsák-zsinegek, lópokrécok, HUNGARIA kettős kézi kévekötelek fűvétel. NAGEL ADOLF Budapest, Arany János-utca 10. Zsák- és ponyvagár, kölcsönintézet. Vétel, eladás és cserézés. Sűrgőnyelzm: NAGELA BUDAPEST. Vidéki telefon: 35--92.

Nábrádon (Szatmár vármegye) kb. 1500 holdas
(1200 négyszögöl) jóminőségű ingatlan
1908. január 1-től

haszonbérbe adatik.

Bővebb felvilágosítást nyújt **Dr. Hunwald Izidor**
Fehérgyarmaton.

Minden szőlőbirtokosnak elengedhetlen olvasmány

„BORÁSZATI LAPOK“

Magyarország leggazdagabb tartalmu és legolcsóbb
szőlészeti és borászati szaklapja. Minden szakkér-
deésre kimerítő választ ad. Minden szőlészeti és borászati
újdonásra felhívja a figyelmet. Kitarással küzd a szőlő-
mivelők anyagi érdekeiért.

Évenként több díszes műmellékletet ad.

A „BORÁSZATI LAPOK“-ból, mely a Magyar Szőlő-
gazdák Országos Egyesületének hivatalos közlönye,
minden érdeklődőnek 3 héten át kuld díjmentesen mutat-
ványzámot annak Kiadóhivatala (Bpest, IX., Üllői-ut 25.)

A lap előfizetési ára : Évenként 12 K, félévenként 6 K, negyedévenként 3 K.

MÓTOROK

mindenféle gazdasági gépek hajtására.

A hajtóró benzín, spirtusz, kohógáz vagy generátorgáz. Üzemköltség
1 1/2-2 1/2 fillér óránként és léőránként.

Gőzekék. Gabonaelevátorok. Őrlő-
és daráló hengerszékek. Benzín- és
spirtusz-lokomobilok. Villamos vi-
lágítás teljes berendezése. Villamos
ívlámpák.

Árjegyzékkel és költségvetéssel szívesen szolgál

Ganz és Társa

vasöntő- és gépgyár részvénytársulat BUDAPESTEN.

Eladási hirdetés.

Alólírottnak alpesesi (Hunyadvármegye) gaz-
daságában **1. év október hó folyamán** a kö-
vetkező, részben importált, részben már tovább
tenyésztett

tisztavérű pinzgauai fajmarhák

adatok:

- 1 darab két és fél éves direkt importált törzsbika,
- 1 „ másfél éves, már tenyésztésre alkalmas
bika,
- 2 „ fél éven felüli bikaborju,
- 2 „ fél éves bikaborju,
- 16 „ három éven felüli törzstehén, melyek rész-
ben augusztus és szeptember hónapok-
ban borjuztak le, részben pedig ez év fo-
lyamán borjuznak le,
- 6 „ három éves, a múlt hóban leborjuzott törzs-
tehen,
- 2 „ két éves tehén üsző,
- 3 „ egy éves tehén üsző,
- 5 „ éven aluli tehén üsző borju.

Fentjelzett gazdaságomban eladó még 16 drb
magyar fajta jámos ökor, egy drb 2 éves és 2 drb
háromnegyed éves fekete mangalicza kan, 20 darab
tisztavérű fekete mangalicza koca, 80 drb tavaszi
süldő és 100 drb két hónapos fajmalacz. Ezeken
kívül eladók még mindennemű gazdasági gépek
és eszközök.

Tudakozódások és megkeresések alólírotthoz
intézendők.

Vajdahunyad, 1907. október hó.

Szentkatolnai **Cseh László**
földbirtokos.

Kartelen kívüli műtrágyák

azonnali és őszi szállításra, répaszelet, korpa és összes
erőtakarmányok legolcsóbb napi-árban szereshetők be a

Mezőgazdasági Áruhítelbank Részv.-társ.-nál
Budapest, V., Báthory-utca 5. szám.

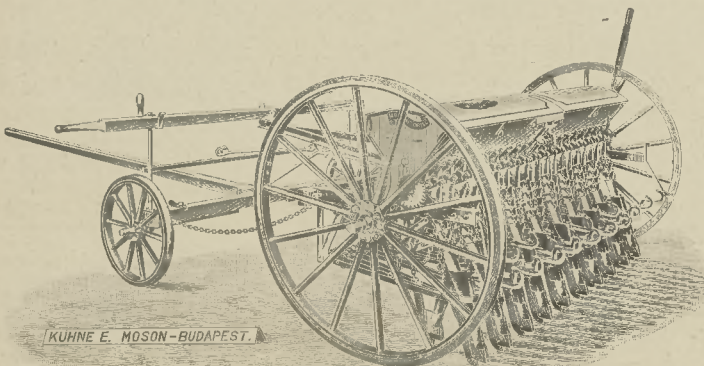
Bankosztály: Előnyös feltételek mellett nyújt mezőgazdáknak
személyi hiteli kölcsönöket kezes nélkül.

Az őszi idényre

mindennemű talajmivelőeszközöket:
„Bipart“ altalajekéket
„Tornado“ kukoricaszártépőgépeket
és egyéb takarmánykészítőgépeket
„Mosoni Drill“ sorvetőgépeket
és mindennemű mezőgazdasági gépeket szállít:

Kühne E. gépgyára
Mosonban.

Főraktár: Budapest, VI., Váci-körút 57/a.

KÜHNE E. MOSON-BUDAPEST.

1900. évi párisi világkiállításon Grand Prix.
KWIZDA-féle Restitutions-fluid
 cs. és kir. szab. mosóvíz lovak számára.
 Ara egy üvegnek 2 kor. 80 fill.
 Több mint 40 éve használják az udvari és más nagyobb istállókban, ugy a polgári mint katonai körökben, az izmok erősítésére, nagy használat előtt és izombénuság ellen. A lovat trainingben igen nagy munkabírása képesíti.

KWIZDA SZABADALMA.

Pneumatic. bokavédő szalaglégnárnával. Bokavédő szalagok gummitölt.

Szürke, fekete, barna és fehér színben és 4 nagyságban állítatik elő és pedig bal és jobb lábára.

A bokára, a-b-ig mérve, melynek kerülete 20-22 cm. megfelel az 1. sz. 24-27 cm. megfelel a 3. sz. 22-24 cm. „ 2. sz. 27-30 cm. „ 4. sz.

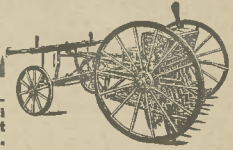
A szabad. bokavédőgíc árát:

Szürke színben díbeöntve: 1. sz. K 3.50 2. sz. K 3.90 3. sz. K 4.30 4. sz. K 4.70
 Fekete, barna v. fehér szín: 1. sz. K 3.00 2. sz. K 3.40 3. sz. K 3.80 4. sz. K 4.20

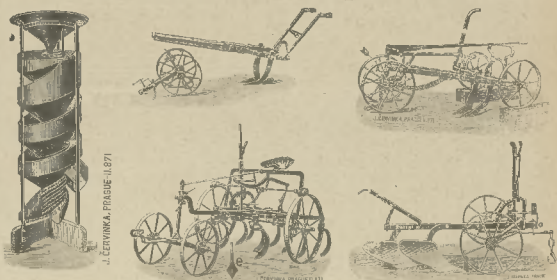
Képes árjegyzékek ingyen és bérmentve.

Főraktár: **KWIZDA JÁNOS FERENCZ** es. és kir. osztály, magyar királyi, román királyi és bolgár fejedelmi udvari szállító, **kerületi gyógyszerész, Kornenburg, bei Wien.**

HONI IPARI
 Szabadalmazott
LOSONCI DRILL
 felkerekes sorvetőgép, munkaközben beállítható, alul és felfelvető-eszerekkel, szabadalmazott magmegboronálással.
ELSŐ LOSONCI MEZŐGAZDASÁGI GÉPGYÁR
BASCH és TARJÁN mérnökök, LOSONCZ.
 Árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve. Kizárólagos vetőgépgyár.
 A kolozsvári erdőlyrészi országos A nagyváradi mezőgazdasági kiállításon is elismerő oklevél nyújtásáért! aranyéremmel kitüntetve.

JOHANN ČERVINKA, PRAG
 HAVLIČEKPLATZ No. 26.

offeriert die weltberühmten automatischen Schneckenentriure, die besten Rübenheber der Welt Marke „Agrar“ neueste Stahlfeder-Cultivatoren auf 4 Rädern mit Sitz u. Bremse, als auch 2-scharige Stahl-Pflüge, kippar, mit Deichsel.

Stumpf Károly kocsigyártása.
 Ajánlja dűsan felszerelt rak-tát minden jellegű kész kocsikból mánylag jűstányos árakon. A gyártmány jó minőségű és szilárúságúrti közöskedik a cög régi jó hírneve Gyártalep és kocsiraktár: Budapest, IX., Soroksári-űt sarak és Vágóhid-űtca 2.

Tarlóhántás
 a legolcsóbb, legzélszerűbb és legtökéleseeb módon
Bächer tárcsás boronáival
 végezhető. Teljesítmény: 1 pár középerős igáslóval vagy egy pár ökörrrel kb. napi hat katasztrális hold. Bächer tárcsás boronája vetőszántás helyett vetés előtt való porhanyításra, továbbá műtrágya bekeverésére is kitűnően beválík. Ajánlom a legjobban bevált szerkezetű, teljesen aczélanyagból, pánczél aczélkormányokkal, fegyelyaczból készűlt ekefejjel **EGYÉS EGYETEMES ÉS TÖBB-VASU EKEIMET**, valamint talajművelő eszközeimet teljes szavatosság-gal olcsó ár és kedvező feltételek mellett.
Bächer Rudolf kizárólagos ekegyára.
 Magyarországi vezérképviselő **SZÜCS ZSIGMOND** Budapest, VI., Nagymező-űtca 68. sz.

Mielőtt vetőgépet vesz, érdeklődjön az
„UNICUM DRILL“
 vetőgépek iránti gazdátársainál. Ezen vetőgép az egyedűli, melylyel sík és hegyes talajon egyenletesen lehet vetni, mely a magot nem sérti és szabályosan elosztja. Több mint 26.000 darab ily vetőgép van az egész világon elterjedve, melyekről ezer és ezer elismerő nyilatkozat áll a t. gazdaközűség rendelkezésére.
MELICHÁR FERENCZ kizárólagos vetőgépgyára.
 Magyarországi vezérképviselő:
Szücs Zsigmond.
 Budapest, VI., Nagymező-űtca 68. sz.

Gőzekéket
gőz-úthengereket és gőz-útmozdonyokat
legfőkétebb szerkezettel és legolcsóbb árak mellett szállítanak

JOHN FOWLER & Co.
BUDAPEST—KELENFÖLD, vasút-állomá-
sal szemben.

Közlekedés vasuton és villamos vasuton.

TELEFON: 42-50.

Jutalmazó mellékipar gazdák számára

Homokból és ezemből mindenki szakmésert nélkül előállíthat homoktéglákat, ezemb-födélcserepeket, esőveket csatornázásra, alagosövezéseket, padlólapokat, itató vályukat stb. **Felette egyszerű gyártás kipróbált gépeinkkel és formáinkkal.** Kívánatra ingyen küldjük 84-es számú árjegyzékünket, könnyen érthető használati utasítást minden géphez adunk. Üzem berendezéshez oktatót küldünk, kívánatra állandóan is. **Levelezés magyar nyelven.**

Különlegességi gépgyár homok értékesítésére

LEIPZIGER CEMENTINDUSTRIE Dr. Gaspary & Co.

MARKRANSTÄDT bei Leipzig.

Homokvizsgálat, próbafeldolgozás, minták ingyen.

Legnagyobb gyár
a maga nemében

HOMOK — ARANY

270 munkás
95 szabadsalom stb.

PROPPER SAMU

MEZŐGAZDASÁGI GÉPRAKTÁRA
BUDAPEST, V., VÁCZI-KÖRUT 52.

Ajánlja mérsékelt árakon a jelen időnyre SÁCK RUDOLF elismert kitéző gyártmányait, aczélekélt, vasboronált, könnyű és szilárd sorvetőgépeit,

szecsavágó- és repavágó-gépeit kézi, járgány- és gőzhajtásra.

Elsőrendű biztonsági járgányait.

„WESTFALIA“ műtrágyaszóró-gépeit,

a jelenkor legjobb takarmányparoló-készülékeit

és minden egyéb gazdasági gépeket és eszközöket

Mindenről kimerítő árjegyzék és készséges felvilágosítások.

DRÖSSLER KÁROLY

cs. és kir. szabad-
gazdasági gépgyár

Budapest, VI. ker., Váci-körut 59. szám. Gyár: POZSONY.

Magánjárókat, gőzmozgonyokat, cséplőgépeket

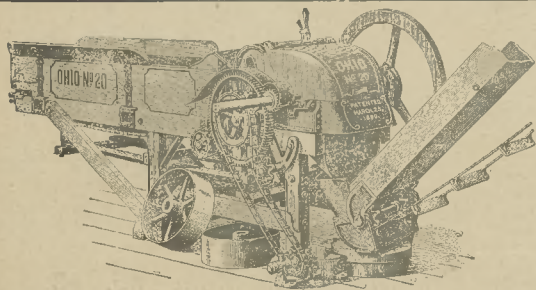
ugy gőzmozgonyhoz, mint benzinlokomobilokhoz,

szalmakazalozókat, gőzekéket, vetőgépeket, burgonya-kiemelőgépeket

és mindenféle egyéb gazdasági gépet szállít a legfőkétebb és szilárd szerkezettel, kedvező árak és fizetési feltételek mellett.

Árajánlatok és költségvetések kívánatra díjmentesen küldetnek.

Képviselőik jutányos feltételek mellett felvétetnek.

Takarmányhiány

ellen biztos védelmet nyújt az eredeti amerikai

„OHIO“ tengeriszár-tépőgép,

egyszersmind

zöldtakarmányaprító- és szalmaszecskehözgép.

Legolcsóbb és legbiztosabb gazdasági üzemgép
az eredeti amerikai

I. H. C. BENZINMOTOR

2-20 tényleges lóerőben: stabil-rendszerű,

4-20 „ „ kocsira szerelve.

Kimerítő ismertető leírással és elsőrangú referenciákkal szolgál:

McCormick Harvesting Machine Comp.

magyarországi igazgatósága:

Budapest, V. ker., Alkotmány-utca 12. szám.

